

Souhrnná teritoriální informace Kanada

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Ottawě ke dni 08.04.2012

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

Kanada – Canada

1.2. Rozloha

9.984.670 km² (z toho 966.970 km² vodní plochy)

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Počet obyvatel:

34.670.352 (leden 2012 - odhad Statistics Canada)

Hustota obyvatelstva:

3,1/km²

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva:

66,8%

V kategorii pracovních sil je 18,699 mil. osob. Zaměstnáno je 17,306 mil. osob, z toho na plný pracovní úvazek 13,995 mil. osob a na částečný pracovní úvazek 3,311 mil. osob.

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

1,1 % (386.013 obyvatel od 17.2010 do 30.6.2011)

Většinu přírůstku obyvatelstva tvoří **imigrace** (258.906 lidí), **přirozený přírůstek** činil 133.452 osob (386.013 narozených, 252.601 úmrtí).

Demografické složení obyvatelstva (v tis. osob), stav k 1.7.2010

věk	počet obyvatel	muži	ženy
0-14	5.616,7	2.883,9	2.732,8
15-64	23.672,5	11.895,4	11.777,1
65 a více	4.819,6	2.138,0	2.681,6
Celkem	34.108,8	16.917,3	17.191,5

Zdroj: Statistics Canada

1.5. Národnostní složení

Kanadská statistika rozlišuje jeden nebo více etnických původů. Aritmetický součet uváděných etnických původů tak značně převyšuje celkový počet obyvatel i stoprocentní hranici. Čísla uváděná v přehledu níže jsou součtem odpovědí uvádějících jeden a několik etnických původů a vycházejí z celkového počtu obyvatel Kanady v době konání posledního censu v roce 2006 - tj. 31.241.030 obyvatel. Celkem 58,6 % obyvatel uvedlo jeden etnický původ, zatímco 41,4 % obyvatel uvedlo více než jeden etnický původ.

Etnický původ obyvatel Kanady

kanadský	10.066.290
anglický	6.570.015
francouzský	4.941.210
skotský	4.719.850
irský	4.354.155
německý	3.179.425
italský	1.445.335
čínský	1.346.510
severoamerický indiánský	1.253.615
ukrajinský	1.209.085
holandský	1.035.965
polský	984.565
východoindický	962.665
ruský	500.600

K českému původu se v roce 2006 hlásilo zhruba 80.000 osob.

1.6. Náboženské složení

Pozn.: Uvedené počty vycházejí z cenzu v roce 2001. Poslední sčítání obyvatel v roce 2006 již průzkum vyznání neobsahoval.

Náboženské vyznání obyvatel Kanady

1. římskokatolické	12,936 mil.
2. protestanské	8,654 mil.
- z toho United Church	2,839 mil.
- anglikánské	2,035 mil.
- baptistické	729 tis.
- luteránské	607 tis.
3. muslimské (islám)	580 tis.
4. pravoslavné	480 tis.
5. židovské	340 tis.
6. buddhistické	300 tis.
7. hinduistické	297 tis.
8. sikhské	278 tis.

Kanadské statistiky z roku 2001 uvádějí celkem 35 vyznání. Obecným trendem je mírný pokles počtu katolíků, podstatně větší pokles počtu protestantů a nárůst osob bez vyznání (o 43,9% ve srovnání s rokem 1996). Vlivem masové imigrace zaznamenaly nejsilnější nárůst islám (+128,9 %), hinduismus (+89,3%), sikhské vyznání (+88,8%), buddhismus (+83,9 %) a pravoslaví (+79,9%).

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Kanada má 2 úřední jazyky - angličtinu a francouzštinu. Při sčítání obyvatel v roce 2006 uvedlo jako mateřský jazyk angličtinu (58% obyvatel) a francouzštinu (22%).

Mezi ostatní nejčastěji používané jazyky patří:

- čínština (1,02 mil. lidí)
- italština (455 tis.)
- němčina (450 tis.)
- pandžábí (367 tis.)
- španělština (345 tis.)
- arabština (262 tis.)
- filipínština (236 tis.)
- portugalština (220 tis.)

- polština (212 tis.)

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Kanada se dělí na 10 provincií a 3 teritoria:

Administrativně správní členění Kanady

Provincie	Počet obyvatel (Q1/2012)	Hlavní město
Ontario	13.445.408	Toronto
Québec	8.013.073	Québec City
British Columbia	4.597.919	Victoria
Alberta	3.817.980	Edmonton
Manitoba	1.258.260	Winnipeg
Saskatchewan	1.067.612	Regina
Nova Scotia	945.532	Halifax
New Brunswick	756.030	Fredericton
Newfoundland and Labrador	511.036	St. John's
Prince Edward Island	145.883	Charlottetown
Teritoria		
Northwest Territories	43.346	Yellowknife
Yukon	34.886	Whitehorse
Nunavut	33.387	Iqaluit

Hlavní město a další velká města/počet obyvatel (census 2010):

Hlavním městem Kanady je **Ottawa**, která má 900.000 obyvatel. Ve statistikách je obvykle uváděno souměstí Ottawa-Gatineau (Gatineau leží na québeckém břehu řeky Ottawy a jsou v něm umístěny některé úřady federální vlády). Tato aglomerace má 1.239.140 obyvatel.

Aglomerace nad 500 000 obyvatel:

- Toronto: 5.741.419
- Montreal: 3.859.318
- Vancouver: 2.391.252
- Calgary 1.242.624
- Ottawa-Gatineau: 1.239.140
- Edmonton: 1.176.307
- Québec: 754.358
- Winnipeg 753.555
- Hamilton 740.238

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

Peněžní jednotkou země je **kanadský dolar (CAD)**, který se dělí na 100 centů.

V dubnu 2012 se po 150 letech **přestaly razit jednocentové mince**. Královská kanadská mincovna skončí s distribucí těchto mincí finančním institucím na podzim 2012 a vláda začne mince stahovat z oběhu. Hotovostní transakce budou po započítání prodejní daně zaokrouhlovány na pěticenty.

Kanadská centrální banka (Bank of Canada) začala v listopadu 2011 uvádět do oběhu **nové polymerové stodolarové bankovky**. V březnu 2012 byly do oběhu uvedeny nové padesátidolarové bankovky a na konci roku 2013 pak budou uvedeny do oběhu dvacetí, deseti a pětidolarové bankovky. Polymerové

bankovky mají špičkové bezpečnostní prvky, které jsou snadno ověřitelné a obtížně padělatelné. Životnost bankovek má být minimálně 2,5x delší než u papírových bankovek.

Průměrný kurs CAD k americkému dolaru za rok 2011 (dle Bank of Canada):

- 1 CAD = 0,989 USD

Průměrný kurs CAD k CZK za rok 2011 (podle Bank of Canada a ČNB):

- 1 Kč = 0,05603 CAD
- 1 CAD = 17,88 CZK

Používání jiných měn než CAD není v zemi obvyklé.

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

1. leden - Nový rok (New Year`s Day)

Velký pátek velikonoční (Good Friday) - pohyblivé datum

Velikonoční pondělí (Easter Monday) - pohyblivé datum

Svátek královny Viktorie (Victoria Day) - 1. pondělí před 25. květnem

1. červenec - Den vzniku Kanady (Canada Day)

Svátek práce (Labour Day) - 1. pondělí v září

Den díkůvzdání (Thanksgiving) - 2. pondělí v říjnu

11. listopad - Den příměří (Remembrance Day) - památka padlých

25. prosinec - 1. svátek vánoční (Christmas Day)

26. prosinec - 2. svátek vánoční (Boxing Day)

Obvyklá pracovní doba na státních úřadech Kanady a v bankách je od 9:00 do 17:00 hod. (pondělí-pátek). O sobotách a nedělích jsou státní úřady zavřeny. Některé banky mají v sobotu otevřeno v dopoledních hodinách.

Prodejní doba většiny obchodů v Kanadě je od pondělí do pátku od cca 9:00 do 18:00 hod. Supermarkety s potravinami a velké obchodní domy jsou otevřeny až do 21:00 hod. Většina obchodů má však otevřeno po celý týden, v neděli s kratší prodejní dobou.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Kanaďané jsou hrdí na svou zemi. Pokud mohou, koupí si výrobek „Made in Canada“. Nejsou ale přehnaně zásadoví, bude-li v dosahu srovnatelný výrobek importovaný a levnější, nebude jim činit potíže zakoupit ten dovozový. Má-li zámořský dodavatel v Kanadě obchodního zástupce a tato okolnost je na zboží zdůrazněna, zákazník na zboží pohlíží jako na v podstatě kanadské a nemá už vůbec žádné dilema.

Kanada pokrývá celkem **5 časových pásem**. Vancouver na západě země je o 1 hodinu pozadu za Calgary, o 2 hodiny za Winnipegem, 3 hodiny za Torontem a Montrealem, o 4 hodiny za Halifaxem a o neobvyklé 4,5 hodiny pozadu za atypickým časem v provincii Newfoundland. Časový posun mezi ČR a dvěma hlavními provinciemi (Ontario, Québec) je naprostou většinu roku 6 hodin. Je tedy velmi vhodné mít tuto okolnost na paměti při snaze kontaktovat partnerské subjekty v různých částech Kanady telefonicky.

Všechny formy úvodního kontaktu jsou akceptovány (telefon, fax, email) i seznámení se při společenských příležitostech. V případě, že v Kanadě nemá firma obchodního zástupce, první nabídka by měla obsahovat důkladný popis výrobního programu. Firemní brožury by měly být v **angličtině i francouzštině** s údaji o firmě (roční obrát, historie firmy, počet zaměstnanců, reference, případně orientační ceník). V této souvislosti lze velmi doporučit, aby čeští výrobci s vývozními ambicemi do Severní Ameriky investovali do kvalitně zpracované internetové prezentace firmy a výrobního programu v bezchybné angličtině, dovozce **v provincii Québec je výhodnější oslovit francouzštinou**.

Kanaďští obchodníci jsou **neformální, zdvořilí a věcní**. Pokud je nabídka zaujme, ozvou se zpět. Budou-li cítit, že existuje potenciál pro vzájemný obchod, obrátí se na vývozce s řadou dotazů, na které budou očekávat promptní reakce. V tomto stadiu má český exportér první možnost vybudovat si základy důvěry pro další spolupráci. Nereaguje-li dostatečně pružně, ztrácí Kanaďan zájem. Pružně znamená okamžitě

- telefonicky, faxem či e-mailem maximálně do 24 hodin, nikoli až za týden. Chová-li se zámořský partner laxně při počátečních „námluvách“, těžko bude mít kanadský importér záruku, že budou plněny smluvní podmínky až dojde na vlastní dodávky.

Velká většina kontaktů u zámořských obchodních partnerů probíhá písemně prostřednictvím elektronické komunikace. Dojde-li na osobní jednání s kanadskými partnery, je vhodné přizpůsobit se v několika drobnostech místním zvyklostem. Obchodní jednání začíná v Kanadě přesně. J proto velmi důležité být na obchodní schůzce včas. Předem písemně i ústně smluvené schůzky se často ještě potvrzují telefonicky den před jednáním. Pracovní snídaně či oběd je běžnou záležitostí, nepřesahuje 1,5 hodiny a je většinou bez alkoholu. Pracovní večere nejsou příliš obvyklé, neboť večer je vyhrazen pro privátní život. Pokud však Kanadáné cestují, velmi rádi na večeri zajdou a ze své rezervovanosti poleví.

V oblasti Toronta je vhodný čas na obchodní schůzku ráno nebo brzké odpoledne; je dobré se vyhnout večeru. Vhodné načasování je pro obyvatele Toronta velmi důležité, neboť obyvatelé tohoto velkoměsta berou stále ohled na dopravní situaci. Zpravidla se budou snažit ovlivnit konání schůzky mimo dopravní špičku. Většina výrobců a distributorů sídlí mimo centrum Toronta. Tito lidé udělají vše pro to, aby se nemuseli se svými partnery (vzhledem k permanentním dopravním zácpám) sejít v centru města.

Vhodným místem pro setkání jsou prostory obchodní komory, hotel, apod.; Pro obchodního partnera bude ovšem nejvýhodnější setkání přímo u něj ve firmě. Většina firem má zasedací síň s promítacím zařízením, prezentace v PowerPointu je velmi vhodná. Samotné jednání začíná stručným osobním a společenským úvodem. Je důležité si zapamatovat jména kanadských obchodníků a jejich místo v hierarchii firmy. V Kanadě je velmi běžné **používání křestních jmen**. Někdy dochází k prolomení bariéry formálnosti již při prvním jednání. Imperativem jsou vizitky v angličtině (případně francouzštině), kde je uvedena pouze funkce v souladu se severoamerickou terminologií. Titul může být uveden za jménem (PhD, MSc. P.Eng). Při oslovování se akademické tituly nepoužívají. Není zvykem při této příležitosti předávat dary, pokud se nejedná o vzorek zboží či nezavazující malou pozornost (např. reklamní pero). Po navázání fungujících obchodních styků lze nabídnout české upomínkové maličkosti.

Je velice důležité být na schůzku dobře připraven, ukázat sebevědomí, kompetentnost a kvalifikaci. Na jednání musí být z české firmy vyslán člověk vybavený dostatečným mandátem, aby mohl podat kvalifikované odpovědi na otázky o firmě, výrobním programu, dodacích podmínkách, cenách, clu, předpisech a normách, referencích a případně operativně na místě rozhodovat o detailech dalšího postupu. Kanadán nepochopí, bude-li jeho obchodní partner chtít během jednání konzultovat postup s ústředím firmy, případně odkládat rozhodování na „později“. Jedná-li se o zásadní záležitost, ke které je objektivně nutné zjistit nové skutečnosti ve firmě, musí být stanoveno rozumné datum, do kterého bude informace dodána a tento slib dodržen.

Jako primárního způsobu následné komunikace (včetně distribuce marketingových materiálů) se doporučuje použití e-mailu. Smlouvy a jiné důležité dokumenty jsou psány ve formě dopisu a posílány poštou nebo kurýrem. Profesionální grafická úprava a prezentace dokumentu je velmi důležitá. Průvodní dopis musí vždy doprovázet jakýkoli zaslaný dokument anebo informaci.

Kanadský anglický pravopis je unikátní kombinací americké a britské angličtiny. Pokud si tuto zvláštnost česká firma uvědomí a správně ji aplikuje v tištěných propagačních materiálech a firemních katalozích, demonstruje tím, že chápe výlučnost, na kterou je anglicky mluvící Kanada hrdá. Tohoto detailu lze snadno docílit při kontrole pravopisu v textovém editoru (např. Microsoft Word) volbou jazyka „English (Canada)“. Netřeba zdůrazňovat, že quebecká francouzština se od evropské liší ještě výrazněji. V mluveném projevu jsou Kanadáné s ohledem na pestrost imigrační palety velmi tolerantní k cizímu přízvuku a nedokonalé výslovnosti.

Vzdor skutečnosti, že kanadské podnikatelské prostředí je kultivováno delší dobu než české, doporučuje se nespolehat na „gentleman agreement“ a **veškerá ujednání zakotvit v písemné podobě**. Kanadáné tíhnou k předpisům a neváhají používat právních konzultací. Není důvod, proč by se česká firma nechránila stejně a vyhnula se tak nepříjemným obchodním či právním důsledkům plynoucím ze špatně napsané smlouvy.

Typický pro kanadské podnikatelské prostředí je poměrně **malý respekt před hodnotí, titulem a autoritou**. Hodnota jedinice je stanovena tím, co dělá, nikoliv co je. Cennou hospodářskou jednotkou jedinice je čas. Kanadán tedy ocení věcnost a pružnost. Překvapivě ne vždy je však možné očekávat pružnost i ze strany kanadských servisních organizací.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Mezi ČR a Kanadou **neexistuje dohoda o bezplatném poskytování zdravotní péče**, a proto je důležitou součástí cest do Kanady včas uzavřená zdravotní pojištění na celou dobu pobytu. Pojištění lze uzavřít v zásadě u jakékoli pojišťovny, která je oprávněna ať už přímo nebo pomocí smluvních partnerů poskytovat pomoc v Kanadě (např. u České pojišťovny nebo u Evropského cestovního pojištění). Příbuzní či známí mohou teoreticky uzavřít cestovní pojištění za naše občany přímo v Kanadě. Trh pojišťovacích firem je dostatečný, ceny jsou nicméně stanovovány přísněji a liší se v závislosti na věku pojištěnce a rozsahu pojištění. Podmínkou je uzavření pojištění do 3 dnů po příjezdu do Kanady. I z toho důvodu lze jednoznačně doporučit pojištění v ČR před odjezdem do Kanady.

Pojištění nepokrývá úhradu nákladů na zdravotnické služby k léčbě chronických onemocnění a zubařské zákroky. Čeští občané cestující do Kanady by proto neměli podceňovat uzavírání cestovních pojistek a detailně by se měli seznámit s podmínkami pojištění, zejména s teritoriální působností pojištění a okruhem pojistných událostí. To souvisí mj. i se skutečností, že náklady na ošetření v Kanadě jsou v porovnání s ČR nesrovnatelně vyšší. Jednodenní pobyt v nemocnici (hospitalizace bez lékařských úkonů) stojí cca 2.500 CAD, jednodenní pobyt na JIP stojí 3.500 - 4.500 CAD. Výše nákladů na ošetření či hospitalizaci v Kanadě zdaleka neodpovídá úrovni péče, která se pacientovi dostane. Ta je v naprosté většině případů minimálně srovnatelná, často však horší než úroveň českého zdravotnictví.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Dne 14. července 2009 Kanada zavedla vízovou povinnost pro občany ČR. Osoby s českým pasem musí před cestou do Kanady požádat o **vízum pro dočasný pobyt** (návštěvnická víza). Platnost pasu musí být alespoň o 1 den delší než plánovaný pobyt v Kanadě. Žádosti o návštěvnická víza vyřizuje Velvyslanectví Kanady v Praze. Žádost je možné podat také na každém zastupitelském úřadě Kanady ve světě, které má funkční vízové oddělení. V Evropě lze tedy žádost podat též ve Vídni, Paříži, Londýně a Římě.

Velvyslanectví Kanady v Praze

Muchova 6
160 00 Praha 6
tel.: (+420) 272 101 880
fax: (+420) 272 101 887
e-mail: prgue.immigration@international.gc.ca
www.canada.cz

Vízové oddělení je otevřeno v **pondělí - čtvrtek od 8:30 hod. do 11:30 hod.** Žádost o návštěvnické vízum je vyřízeno zpravidla za **10 pracovních dnů**. V některých případech může být prodloužena o dalších 10 či více pracovních dnů. Formuláře pro žádost o dočasné vízum, instrukce a všeobecné informace jsou k dispozici na webové stránce www.canada.cz na prolinku [zde](#).

Úplná žádost o dočasné vízum musí obsahovat:

- vyplněný formulář Žádost o dočasný pobyt podaná mimo Kanadu
- vyplněný formulář Dodatečné informace o rodinných příslušnících
- originál potvrzení o zaplacení poplatku (**75 CAD** - jednovstupní vízum, **150 CAD** - vícestupní vízum)
- platný cestovní pas (strojově čitelný/biometrický) a kopii datové strany pasu
- 2 identické fotografie dle specifikací (pasový formát, bílé pozadí, čelní pohled, ne starší 6 měsíců)
- předpokládaný harmonogram cesty nebo zvací dopis
- potvrzení o zaměstnání
- důkaz o dostupných finančních prostředcích pro cestu do Kanady (např. výpisy z účtu za poslední 3 měsíce)
- u nezletilých dětí kopii rodného listu

V některých případech může být vyžádána dodatečná dokumentace či osobní pohovor. **Přijetí kompletní žádosti nezaručuje automatické vydání víz kanadskou vládou.**

Kanadský imigrační úředník disponuje poměrně širokými pravomocemi. Dle vlastního uvážení může vstoup na území Kanady odepřít, a to vyznačením data, do kterého musí návštěvník Kanadu opustit.

Záznam provede do pasu u vstupního razítka (často vyznačením data zpátečního letu z Kanady). Stejně tak kanadské imigrační orgány vyhostí ze země každého, kdo by jakýmkoli způsobem porušil kanadské imigrační předpisy (např. překročení povolené doby pobytu, porušení zákazu výdělečné činnosti, apod.).

Splnění podmínek pro umožnění vstupu na kanadské území prokazuje návštěvník zejména vyplněním celní deklarace. Na palubě letadel komerčních linek a palubě lodí zajišťuje distribuci formulářů deklarací přepravce, v případě soukromých letadel či lodí či v případě cesty autem z USA musí být deklarace vyplněna na hraničním přechodu. Při vstupu na území Kanady může být navíc cestující podroben krátkému pohovoru (interview). Splnění některých z uvedených podmínek (např. dostatečnou platnost cestovního dokladu) však od návštěvníka vyžaduje i přepravce ještě před nástupem do letadla do Kanady. Letecký přepravce je oprávněn v odůvodněných případech vyloučit cestujícího z přepravy bez nároku na náhradu nákladů. V žádném případě není možno zneužít návštěvnického víza pro účely zaměstnání či studia. Takový návštěvník se vystavuje nebezpečí vyhoštění ze země. Během pobytu na území Kanady není možné požádat o přistěhování do země, a to ani za účelem spojení rodin.

Studentská víza

Pokud chce český občan v Kanadě studovat, musí předem požádat mimo Kanadu (tj. na zastupitelském úřadě Kanady s vízovým oddělením) o studentské vízum. Toto může být vydáno žadateli až po předložení dokladu o přijetí ke studiu na kanadské univerzitě (Letter of Acceptance). Žádost o studentské vízum musí být předložena minimálně 3 měsíce před odletem do Kanady. Formuláře musí být vyplněné anglicky nebo francouzsky a všechny potřebné dokumenty, které nejsou v angličtině nebo francouzštině, musí být přeloženy. Osoby, které chtějí v Kanadě absolvovat studijní kurz v délce kratší než 6 měsíců, nemusí žádat o studentské vízum. Stačí jim návštěvnické vízum. K žádosti o studentské vízum je třeba přiložit lékařské osvědčení od určených lékařů.

Program Zažijte Kanadu

Dohoda mezi vládou ČR a Kanady o usnadňování dočasných pracovních pobytů mládeže umožňuje občanům ČR ve věku 18-35 let v Kanadě žít a legálně pracovat až po dobu 12 měsíců. V roce 2012 mají účastníci z ČR k dispozici 1.150 míst.

V případě zájmu o prodloužení dočasného pobytu v Kanadě je nutné požádat příslušné orgány (Citizenship and Immigration Canada - CIC) se sídlem ve všech hlavních městech kanadských provincií o povolení, a to nejméně 30 dnů před vypršením povolené doby pobytu. Podání žádosti o prodloužení platnosti návštěvnického víza je spojeno se zaplacením nevratného poplatku ve výši 75 CAD nebo 150 CAD podle typu žádosti.

Důrazně se nedoporučuje pokoušet se o „prodloužení“ pobytu v Kanadě odcestováním do USA a poté opětovným vstupem na území Kanady. Takovéto účelové „cestování“ může vést k odepření vstupu zpět na území Kanady. I v opačném směru - pokus o vstup na území Kanady ze Spojených států ke konci povoleného pobytu v USA a o zpětný vstup do USA po určitém pobytu v Kanadě - je tento způsob cestování velmi riskantní. Porušení kanadských imigračních předpisů může vyústit ve výzvu k opuštění území Kanady až v deportaci (včetně případné deportační vazby) a případně i několikaletý zákaz pobytu na území Kanady. V této souvislosti se upozorňuje, že možnost udělení víza do USA (jakéhokoliv typu) na zastupitelských úřadech USA v Kanadě je minimální. Intervence českých úřadů po rozhodnutí o neudělení víza je vyloučena.

Přihlašovací povinnost v Kanadě neexistuje.

Autoturistika

Oblíbenou formou cestování je autoturistika zabezpečená širokou sítí autopůjčoven. Při výpůjčce vozidla je třeba mít na paměti, že nezbytnou podmínkou je **platná kreditní karta** (např. Visa, Master Card) akceptovaná na americkém kontinentu. Velmi často se stává, že autopůjčovna odmítne přijmout hotovost a požaduje předložení kreditní karty. Součástí automatického pojištění vozu je totiž i spoluúčast klienta v případě havárie, kterou si půjčovna strhává z kreditní karty. K řízení motorového vozidla při turistických cestách se pro usnadnění a předejití případných nedorozumění s příslušníky kanadské policie doporučuje zajistit si **mezinárodní řidičský průkaz**. Vzhledem k tomu, že některé autopůjčovny odmítnou zapůjčit vozidlo na mezinárodní RP, důrazně doporučujeme informovat se u příslušné půjčovny o této možnosti předem. Oblíbeným způsobem cestování je i „přejezd Kanady“, který počítá s leteckým návratem a tedy zapůjčením vozidla v jedné pobočce a jeho následné vrácení v pobočce jiné. Ne všechny autopůjčovny toto umožňují. Doporučujeme se informovat o této možnosti předem.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Kanada je relativně bezpečnou zemí bez vyšších rizik pro cizince. Nejedná se však o zemi, které by se bezpečnostní rizika zcela vyhýbala. Během pobytu v Kanadě doporučujeme v každém případě zachovávat maximální obezřetnost. Sjednání zdravotního pojištění pro cesty a pobyt by mělo být samozřejmostí. V případě specifických sportovních aktivit (např. horolezectví, extrémní lyžování, parašutismus, apod.) doporučujeme sjednat si k základnímu zdravotnímu pojištění i přípojištění pokrývající tyto aktivity. Rozhodně nelze v Kanadě počítat s lékařským ošetřením zdarma.

Zejména při cestách do odlehlých částí Kanady doporučujeme kontaktovat zastupitelský úřad ČR v místě a nahlásit plánovaný cíl cesty, délku pobytu a kontaktní údaje včetně kontaktu na příbuzné. Stejný postup doporučujeme i směrem k místním orgánům (podle povahy cesty např. správa národního parku, policejní stanice, apod.). Po návratu z cesty či ukončení aktivit je pak nezbytné se stejným způsobem odhlásit. Doporučujeme registraci občanů při cestách do zahraničí na <http://drozd.mzv.cz>.

Celková bezpečnostní situace v Kanadě je v zásadě dobrá. Výjimku tvoří odlehlé oblasti velkých měst, případně řídké obydlené oblasti. Ve větších městech je třeba počítat s možností běžné pouliční kriminality (např. kapesní krádeže).

Cestování v místě

Specifika cestování v Kanadě jsou určena zejména její rozlohou. Kanada je 2. největší zemí světa, ale počtem obyvatel (34,7 mil.) se řadí mezi země s nejnižším zalidněním. Největší koncentrace obyvatel je v pásmu cca 100 km podél hranice s USA. Severní území Kanady jsou neobydlená a běžnými prostředky v podstatě nedostupná. V zimním období komplikují dopravu relativně časté sněhové bouře a led. Tzv. „**wind-chill**“ faktor způsobený častými severními arktickými větry snižuje reálnou teplotu častokrát až dvojnásobně. Informace o stavu dálnic a silnic lze získat u Transport Canada (Ministerstvo dopravy, www.tc.gc.ca), Canadian Automobile Association (Kanadské automobilové sdružení, www.caa.ca).

Letecké společnosti operující v Kanadě neumožňují přepravovat v kabinovém zavazadle tekutiny v objemu vyšším než 100ml v jedné nádobě, přičemž celkový objem tekutin nesmí být vyšší než uzavíratelný cca 500ml plastový sáček. Ten si má každý cestující možnost na letišti vzít ještě před bezpečnostní prohlídkou a tekutiny do něj uzavřít. V případě pochybností či otázek na bezpečnostní předpisy aplikované jednotlivými přepravci doporučujeme kontaktovat buď přímo tyto přepravce nebo Mezinárodní organizaci pro civilní letectví (International Civil Aviation Organisation, ICAO - www.icao.int).

Přírodní pohromy, klimatické podmínky

Dlouhotrvající zima (obvykle od října do května) se sněhovou pokrývkou přesahující běžně 2 metry a teplotami klesajícími pod -20°C, ve vnitrozemí až -30°C, běžnou turistiku v tomto období prakticky vylučují. Arktický vítr však reálnou teplotu snižuje až na -45°C. Proto i všechny místní média informující o počasí uvádějí dva teplotní údaje: teplotu měřenou a teplotu s faktorem "wind-chill". Klimatické podmínky Kanady a s nimi spojené časté a náhlé změny počasí jsou častěji než v Evropě příčinou změn letových řádů (zrušení či zpoždění letů). Detailní a každou hodinu aktualizované informace o počasí lze získat na www.theweathernetwork.com či na internetových stránkách Environment Canada (Ministerstvo životního prostředí, www.ec.gc.ca).

Západokanadská provincie British Columbia je tektonicky aktivní a jsou zde častá **zemětřesení**. Informace o aktuální situaci v oblasti západního pobřeží lze získat na Earthquakes Canada (www.earthquakescanada.nrcan.gc.ca). V oblasti Skalistých hor v provinciích British Columbia, Alberta a Yukon se v zimním období často vyskytují **laviny**. Aktuální informace o lavinových nebezpečích lze získat na Canadian Avalanche Association (Kanadské lavinové sdružení, www.avalanche.ca).

V květnu až září se v některých oblastech Kanady mohou vyskytnout **tornáda**. Aktuální informace lze získat na www.theweathernetwork.com či www.ec.gc.ca (viz výše) nebo na adrese Národního střediska pro sledování hurikánů (National Hurricane Centre, www.nhc.noaa.gov). V případě výskytu tornáda doporučujeme sledovat televizní a rozhlasové vysílání, které včas informuje veřejnost o nutných opatřeních. V Kanadě hrozí **lesní požáry**. Návštěvníci by měli vědět, že v zalesněných oblastech je až na

vzácné výjimky zakázáno rozdělovat oheň. Pro aktuální a bližší informace doporučujeme vždy kontaktovat příslušné instituce v místě (správa parku, policejní stanice, apod.).

Fauna a flóra

Prakticky na celém území Kanady hrozí při pobytu v lese **nebezpečí setkání s medvědy** (většinou medvěd černý, v oblasti Skalistých hor medvěd grizzly), a to nejen v odlehklých místech. Doporučujeme informovat se vždy o pravidlech chování při návštěvách při návštěvách i o rizicích, která z takového setkání plynou. Vždy je nutné dodržovat zákaz vstupu do oblastí (údolí) uzavřených právě kvůli medvědům. Každoročně zahyne v důsledku napadení medvědem několik osob, přičemž prakticky výlučně se jedná o případy porušení takového zákazu. Při pobytu v kanadských národních a provinčních parcích je nutné dodržovat příslušné předpisy, stanovující mj. podmínky pohybu a chování v těchto parcích, úhradu poplatků za pobyt, podmínky lovu zvěře a rybolovu. V parcích a lesích se vyskytuje jedovatý plazivý břečtan, místa jeho výskytu jsou většinou označena tabulkami "**Poison Ivy**".

Vzhledem k nadměrnému výskytu hmyzu v zalesněných oblastech Kanady i v blízkosti vodních zdrojů se doporučuje vybavit se dostatkem účinných repelentních přípravků. Lexikon cestovní medicíny také upozorňuje na nebezpečí nákazy lymskou boreliózou při návštěvách lesů a výskyt encefalitidy přenášené komáry a klíšťaty; dále na hydatidózu (tasemnici) přenášenou losy a vlky, resp. psy v severozápadní části Kanady. Velmi často se může stát, že místní zdroje o těchto nebezpečích neinformují a nebo je podceňují, proto se nedoporučuje na tyto zdroje spoléhat. Množství a kvalita turistických středisek je ve srovnání se západní Evropou nebo USA nižší, což je mimo jiné dáno i výše uvedenými specifiky (značné vzdálenosti, klima). Společným rysem s USA je naopak velká různorodost možností sportovního vyžití v přírodě.

Peníze a cennosti

Všechny banky a směnárny v Kanadě přijímají hotovost i cestovní šeky. Platba cestovním šekem v obchodech je spíše výjimkou. Naprosto běžně je platit kdekoli kreditní nebo debitní kartou i malé obnosy. Turistům velmi doporučujeme pořídit si ještě před cestou fotokopie dokladů (cestovní pas, letenky, jízdenky, víza či cestovní šeky) a po celou dobu pobytu je mít uloženy odděleně od vlastních cenností nebo je ponechat v hotelu. Doporučujeme vzít s sebou rovněž fotokopii občanského průkazu a rodného listu. V případě ztráty či krádeže cestovního dokladu to totiž výrazně usnadňuje vydání náhradního cestovního dokladu (NCD). Nezbytné je okamžitě ohlásit jakoukoli ztrátu či krádež dokladů a cenností na nejbližší policejní stanici z důvodu blokace před zneužitím. Policejní potvrzení slouží jako podklad k vydání NCD.

Specifika právního řádu Kanady

Kanadský právní řád přiznává jednotlivcům v zásadě stejná práva a povinnosti jako právní řád český. Existuje však řada specifik, kde je právní úprava jiná než ta naše. Obecně je dobré mít na paměti, že zákony a zákonné pokuty v Kanadě se mohou zdát mnohem přísnější než v ČR. Kanada je zemí v režimu **prohibice**. Alkohol lze zakoupit pouze v licencovaných obchodech po předložení osobního dokladu. Prodávát či podávat alkohol v Kanadě lze pouze osobám starším **21 let**.

Odlíšné jsou i **rychlostní limity**. Zatímco v obci je běžný rychlostní limit 50km/h a mimo obec 80km/h, na dálnici je maximální povolená rychlost 100km/h. Protože jde o limit pro českého návštěvníka velmi nezvyklý, upozorňujeme přímo, že jakýkoli pokus „smlouvat“ s policajtem o snížení či dokonce odpuštění pokuty za překročení rychlosti je považován za závažný přečin a je trestán mnohem přísněji než překročení rychlosti samotné. V případě umístění do cely předběžného zadržení má zadržená osoba zákonné právo vyrozumět o tom zastupitelský úřad ČR telefonicky a zdarma.

Vstupní a výstupní podmínky

Narozdíl od ostatních rozvinutých zemí v Kanadě není možné se plně spoléhat na mobilní telefony, neboť hustota pokrytí je dostatečná pouze v hustěji obydlených oblastech a v bezprostředním okolí hlavních silničních tahů. Místní systém mobilních telefonů navíc není kompatibilní s evropskou sítí GSM, konzultujte proto před cestou tuto otázku se svým provozovatelem mobilní telefonní sítě.

Na rozdíl od ČR kontrolují kanadské imigrační orgány velmi přísně dodržování zákazu dovozu potravin a produktů ze zvířat a rostlin. Porušení zákazu však nemusí končit pouze poškozeným či zničeným zavazadlem a ztrátou těchto produktů, ale i poměrně vysokými pokutami. Kanadské orgány mnohem důrazněji kontrolují **pohyb dětí přes hranice**. V případě, že dítě cestuje samo či v doprovodu pouze jednoho rodiče, vyžadují kanadské imigrační orgány písemný souhlas druhého či obou rodičů. Doporučujeme proto se v takovém případě tímto souhlasem vybavit. Podrobné informace všeho druhu týkající se cestování do a z Kanady lze nalézt na vládní internetové adrese www.voyage.gc.ca.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

ZÚ Ottawa:

Embassy of the Czech Republic

251 Cooper Street
Ottawa, Ontario, K2P 0G2
Canada
tel: 001 613 562 3875 - ústředna
tel: 001 613 794 2277 (diplomatická služba - 24 hodin denně)
fax: 001 613 562 3878
e-mail: ottawa@embassy.mzv.cz
e-mail: commerce_ottawa@embassy.mzv.cz - ekonomický úsek
e-mail: consular_ottawa@embassy.mzv.cz - konzulární úsek
web: www.mzv.cz/ottawa

Popis spojení z letiště: Mezinárodní letiště v Ottawě je od úřadu vzdáleno cca 15km. Cesta taxíkem trvá přibližně 20-25 minut a stojí cca 50 CAD. Cesta MHD trvá cca 50 minut. Autobusem č. 97 směr „Bayshore“ přijedete do centra města, kde vystoupíte na zastávce „Albert-Metcalfé“. Po ulici Albert se vrátíte na křižovatku ulic Albert a Elgin, kde na ulici Elgin nastoupíte do autobusů č. 5, 6 nebo 14 směr jih. Na druhé zastávce „Elgin-Cooper“ vystoupíte, k úřadu je to odtud 1 minutu chůze.

Popis spojení z centra města: Zastupitelský úřad leží v centru města. Od hlavní budovy parlamentu (dominanty města) je vzdálen cca 10-15 minut chůze.

Poznámka: Od 1. dubna 2010 převzal ZÚ Ottawa působnost nad konzulárním obvodem spravovaným Generálním konzulátem ČR v Montrealu..

GK Toronto:

Consulate General of the Czech Republic

2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, Ontario M4W 3E2
Canada
tel: 001 416 972 1476 - ústředna
tel: 001 647 282 8119 - diplomatická služba (24 hodin denně)
fax: 001 416 972 6991
e-mail: toronto@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/toronto

Popis spojení z letiště: Ideální a nejobvyklejší dopravní prostředek je taxi, která mají z letiště do centra stanovenou pevnou sazbu. Další možností je shuttle, tj. kyvadlová doprava mezi letištěm a vybranými hotely v centru města, případně městská hromadná doprava, jejíž autobusové linky č. 192, 307 a 58A lze v kombinaci s metrem rovněž využít.

Popis spojení z centra města: Generální konzulát leží v centru města. Nejbližší stanice metra je Bloor-Yonge.

Honorární konzulát Calgary:

Consulate of the Czech Republic

611-71 Ave. SE
Calgary, Alberta T2H 0S7
Canada

tel.: 001 403 269 4924
fax: 001 403 261 3077
e-mail: calgary@honorary.mzv.cz
Honorární konzul: Jaroslav Jelínek

Popis spojení z letiště: Mezinárodní letiště v Calgary je od úřadu vzdáleno asi 22km. Cesta taxíkem trvá cca 30 minut a stojí přibližně 33 CAD. Doprava z letiště na konzulát za pomoci místní hromadné dopravy je složitější, cena by byla 2,50 CAD. Z letiště pojedete autobusem č. 57 na zastávku „Whitehorn“, kde je i zastávka C-Trainu (místní nadzemka) č.202. C-Trainem pojedete ve směru „City Centre“ a vystoupíte v Downtownu na zastávce „1st SW“. Přejdete ulici na druhou stranu na zastávku C-Trainu „Centre Street“ (hned vedle hotelu Hyatt) a nasednete do C-Trainu č. 203 ve směru „Somerset/ Bridelwood“. Vystoupíte na zastávce „Chinook Strn“. Přímo před zastávkou C-Trainu je zastávka autobusu č. 410, kterým pojedete na zastávku na „71st Avenue a 5th St“. Úřad je naproti této zastávce. Bohužel tento autobus jezdí pouze během tzv. „rush hours“, tedy od 6:10 hod. do 8:10 hod. a pak od 15:20 hod. do 18:00 hod.

Popis spojení z centra města: Viz výše; cesta z letiště vede přes centrum města.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

CzechTrade

Jaroslav Jelínek, ředitel
611 - 71 Ave SE
Calgary, Alberta T2H 0S7, Canada
tel.: 001 403 269 4924
fax: 001 403 261 3077
e-mail: calgary@honorary.mzv.cz
www.czechtrade-canada.ca

Česká centra, CzechInvest a CzechTourism nemají v Kanadě kanceláře.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

911 - policie, záchranná služba, hasiči

411 - informace o telefonních číslech

www.411.ca - vyhledávání kanadských adres a telefonních čísel přes internet

1.18. Internetové informační zdroje

Canada Site <http://www.canada.gc.ca/>
Canada Site - About Canada http://canada.gc.ca/canadiana/cdaind_e.html
Canada Site - What 's New http://canada.gc.ca/whats/whaind_e.html
Travel Canada <http://www.canada.travel/selectCountry.html>
Maps of Canada <http://atlas.gc.ca>
Prime Minister <http://pm.gc.ca/>
Governor General <http://www.gg.ca>
Parliament <http://www.parl.gc.ca>
Department of Foreign Affairs and International Trade <http://www.international.gc.ca/index.aspx>
Provincial and Territorial Governments http://canada.gc.ca/othergov/prov_e.html
Statistics Canada <http://www.statcan.ca>
Industry Canada <http://ic.gc.ca>
Trade Commissioner Service <http://www.infoexport.gc.ca>

Canadian International Development Agency <http://www.acdi-cida.ca>
Department of Finance <http://www.fin.gc.ca>
Department of Justice <http://www.canada.justice.gc.ca>
Transport Canada <http://www.tc.gc.ca>
Canadian Bankers Association <http://www.cba.ca>
Canadian Standards Association <http://www.csa-international.org>
Public Works and Government Services <http://www.pwgsc.gc.ca>
Czech Canadian Chamber of Commerce www.ccrcc.net
Services for Non-Canadians <http://www.canadainternational.gc.ca>
Immigration and Refugee Board <http://www.irb-cisr.gc.ca/index.htm>
Immigration Lawyers <http://www.immigration.ca>
Media <http://www.bourque.org/>, <http://www.southam.com/>

1.19. Adresy významných institucí

a) Obchodní komory centrální a významné oblastní

The Canadian Chamber of Commerce (federální, zabývá se výhradně obchodní politikou)
360 Albert Street, Suite 420
Ottawa, Ontario K1R 7X7
tel.: (613) 238 4000
fax : (613) 238 7643
www.chamber.ca

Ontario Chamber of Commerce
180 Dundas Street West, Suite 505
Toronto, Ontario M5G 1Z8
tel.: 001 416 482 5222
fax : 001 416 482 5879
www.occ.on.ca

The Board of Trade of Metropolitan Toronto
1 First Canadian Place
Toronto, Ontario M5X 1C1
tel.: 001 416 366 6811
fax : 001 416 366 4906
www.bot.com

The Board of Trade of Metropolitan Montreal
380 St. Antoine Street West, Suite 6000
Montreal, Quebec H2Y 3X7
tel.: 001 514 871 4000
fax : 001 514 871 1522
www.btmm.qc.ca

Atlantic Provinces Chamber of Commerce
910 Main Street, Suite 100
Moncton, New Brunswick E1C 1G6
tel.: 001 506 857 3980
fax : 001 506 859 6131
www.apcc.ca

The Manitoba Chambers of Commerce
227 Portage Ave.
Winnipeg, Manitoba R3B 2A6
tel.: 001 204 948 0100
fax : 001 204 948 0110
www.mbchamber.mb.ca

Saskatchewan Chamber of Commerce

1630 - 1920 Broad Street
Regina, Saskatchewan S4P 3V2
tel.: 001 306 352 2671
fax : 001 306 781 7084
www.saskchamber.com

Alberta Chambers of Commerce

1808, 10025 - 102A Avenue
Edmonton, Alberta T5J 2Z2
tel.: 001 403 425 4180
fax : 001 403 429 1061
www.abchamber.ca

British Columbia Chamber of Commerce

750 West Pender Street, Suite 1201
Vancouver, British Columbia V6C 2T8
tel.: 001 604 683 0700
fax : 001 604 683 0416
www.bcchamber.org

The Vancouver Board of Trade

Suite 400, 999 Canada Place
Vancouver, B.C. V6C 3E1
tel.: 001 604 681 2111
fax: 001 604 681 0437
www.boardoftrade.com

b) Společné obchodní komory severoamerických, kanadských a českých firem, krajské instituce a organizace na podporu rozvoje obchodu

Canada - Czech Republic Chamber of Commerce

115 George Street, Suite 709
Oakville, Ontario L6J 0A2
tel.: 001 905 845 9606
e-mail: admin@ccrcc.net
www.ccrcc.net

Czech Business Association of Canada

205, 259 Midpark Way SE
Calgary, Alberta T2X 1M2
tel: 001 403 264 5150
fax: 001 403 938 5150
e-mail: info@cbaonline.ca
www.cbaonline.ca

c) Další důležité instituce činné v oblasti vývozu a dovozu

Export Development Canada

151 O`Connor Street
Ottawa, Ontario K1A 1K3
tel.: 001 613 598 2846
fax: 001 613 237 2690
www.edc.ca

- podpora, pojišťování a úvěrování kanadského vývozu

Canadian Association of Importers and Exporters

438 University Avenue
Suite 1618, Box 60
Toronto, Ontario M5G 2K8
tel.: 001 416 595 5333

---

fax: 001 416 595 8226

www.importers.ca

Canadian Manufacturers and Exporters

1 Nicholas Street, Suite 1500

Ottawa, ON K1N 7B7

tel.: 001 613 238 8888

fax: 001 613 563 9218

www.cme-mec.ca

Trade Facilitation Office Canada

56 Sparks St., Suite 300

Ottawa, Ontario K1P 5A9

tel.: 001 613 233 3925

fax: 001 613 233 7860

www.tfoc.ca

International Trade Centres

Dalšími významnými institucemi pro rozvoj zahraničního obchodu jsou Střediska mezinárodního obchodu, která jsou detašovanými orgány Ministerstva mezinárodního obchodu. Jsou umístěna v ekonomických centrech jednotlivých kanadských provincií a jejich činnost je zaměřena na podporu kanadských vývozců, kterým poskytují metodické, konzultační a informační služby, včetně vydávání odborných materiálů, pořádání specializovaných akcí, přístupu k databázím apod. Některé kanadské provincie mají i vlastní orgány pro podporu vývozu, např. Ontario (Ontario International Corporation), Britská Kolumbie (B.C. Trade Development Corporation), Quebec (Société du Développement Industriel).

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Kanada je konstituční monarchie s federálním uspořádáním 10 provincií a 3 teritorií. Hlavou státu je britská královna zastupovaná generálním guvernérem. Od 1.10.2010 je generálním guvernérem **David Johnston**.

Parlament:

Kanadský parlament sídlí na Parliament Hill v Ottawě a formálně jej tvoří britský monarcha, zastoupený generálním guvernérem a dvě komory – Dolní Sněmovna a Senát. Současný parlament je v pořadí 41. od založení Konfederace (1.7.1867).

Poslanci Dolní sněmovny (**the House of Commons**, celkem **308 poslanců**) jsou **voleni** většinovým systémem nejméně jednou za 5 let. Předsedou Dolní sněmovny (Speaker of the House of Commons) je poslanec opoziční Liberální strany Peter Milliken. Předseda Dolní sněmovny má oficiální titul "The Honourable". Poslanci pracují ve 26 výborech Dolní sněmovny. Každá provincie a teritorium má přidělený počet křesel v Dolní sněmovně na základě počtu obyvatel. Nejvíce poslanců má Ontario (106), následují Québec (75), British Columbia (36), Alberta (28), Manitoba a Saskatchewan (po 14), Nova Scotia (11), New Brunswick (10), Newfoundland & Labrador (7), Princ Edward Island (4), Yukon (1), Nunavut (1) a Northwest Territories (1).

Složení House of Commons:

- Conservative Party: 166 křesel
- New Democratic Party: 102
- Liberal Party: 35
- Bloc Quebecois: 4
- Green Party: 1

Senát (**Senate**) tvoří **105 senátorů**, kteří jsou **jmenováni** generálním guvernérem na návrh premiéra. Funkční období senátorů trvá do dosažení věku 75 let. Předsedou Senátu (Speaker of the Senate) je konzervativce Noël Kinsella. Jeho oficiální titul je „The Honourable Senator“. Senátoři pracují ve 20 senátních výborech. Každá kanadská provincie a teritorium má přidělený počet křesel v Senátu. Nejvíce senátorů má Ontario (26), následují Québec (23), Nova Scotia (10), New Brunswick (10), Alberta (6), British Columbia (6), Manitoba (6), Saskatchewan (6), Newfoundland & Labrador (4), Princ Edward Island (4), Yukon (1), Nunavut (1) a Northwest Territories (1).

Složení Senátu:

- Conservative Party: 59 křesel
- Liberal Party: 41
- Progressive Conservatives: 1
- independent: 2
- neobsazeno: 2

Kromě stálých výborů Dolní sněmovny a senátních stálých výborů existují v současné době také 2 společné stálé výbory a ad hoc mohou být vytvářeny výbory zvláštní, a to v některých případech v obou komorách i společně.

Charakteristika politických stran:

Conservative Party (CP) - pravicová strana. V roce 2003 došlo ke sloučení dvou pravicových opozičních stran, Progressive Conservatives a Canadian Alliance v jednu stranu pod názvem Conservative Party. V čele strany je od té doby **Stephen Harper**. Vítězstvím ve volbách v lednu 2006 se strana stala CP vládní stranou, kterou zůstala i po mimořádných volbách v říjnu 2008 a v květnu 2011. Teprve třetí vítězství v řadě ve volbách však zajistilo Harperovi většinovou vládu. Konzervativní strana má příznivce

především v préríjních provinciích (Alberta, Saskatchewan, jižní Manitoba), ve východní části British Columbia, v západním a jižním Ontariu a částečně v Atlantických provinciích. (www.conservative.ca)

New Democratic Party (NDP) - levicová strana sociálně demokratického zaměření. V jejím čele stál od ledna 2003 do července 2011 charismatický Jack Layton. NDP výrazně posílila v předčasných volbách v květnu 2011 a poprvé v historii se stala nejsilnější opoziční stranou s titulem "oficiální opozice". NDP má příznivce především v provincii Québec, ve východním Ontariu, v severní a střední Manitobě, v západní části British Columbia. Novým lídrem NDP byl v březnu 2012 zvolen **Thomas Mulcair**, poslanec za Quebec a bývalý provinční ministr. (www.ndp.ca)

Liberal Party (LP) - strana středového typu. Prozatímním lídrem LP je od května 2011 Bob Rae. LP zaznamenala v předčasných parlamentních volbách v květnu 2011 nejhorší volební výsledek ve své historii. Liberální straně zůstali příznivci v Atlantických provinciích (Newfoundland, částečně New Brunswick a Nova Scotia) a Montrealu. (www.liberal.ca)

Bloc Québécois (BQ) - hájí především québecká témata a zájmy québeckých suverenistů, což volební kampaň omezuje pouze na frankofonní provincii Québec. V posledních volbách zaznamenal BQ drtivou porážku, když získal pouze 4 křesla oproti předchozím 48. Lídr strany Gilles Duceppe po volbách rezignoval. V čele BQ stál přitom od roku 1997. Novým lídrem strany byl zvolen v prosinci 2011 **Daniel Paillé** (www.blocquebeois.org)

Green Party (GP) - po volbách v květnu 2011 se poprvé dostala do federálního parlamentu. Předsedkyně strany **Elizabeth May** však bude jediným zástupcem Zelených v parlamentu.

Aktuální politická situace:

Dne **2. května 2011** se v Kanadě uskutečnily **předčasné parlamentní volby**, protože 26. března 2011 byla menšinové vládě premiéra Harpera vyslovena nedůvěra a následně rozpuštěn parlament. Jednalo se o čtvrté volby za posledních 7 let. Volební účast dosáhla 61,4%. (Ve volbách v říjnu 2008 dosáhla volební účast 58,8%).

Ve volbách zvítězila potřeť za sebou Conservative Party v čele se Stephenem Harperem se ziskem 39,6% hlasů a 166 křesel, což zajišťuje Harperovi poprvé většinovou vládu. (Ve volbách v říjnu 2008 získala CP 37,7% hlasů a 143 křesel).

Největším překvapením voleb je výrazné posílení levicové NDP (New Democratic Party) v čele s Jackem Laytonem se ziskem 30,6% hlasů a 103 křesel, z nichž 59 je z provincie Quebec. (Ve volbách v říjnu 2008 získala NDP 12,2% hlasů a 37 křesel).

Liberal Party skončila na třetím místě se ziskem 18,9% hlasů a 34 křesel. LP zaznamenala nejhorší volební výsledek ve své historii. Lídr strany Michael Ignatieff nebyl zvolen do parlamentu a krátce po volbách rezignoval na svoji funkci. (Ve volbách v říjnu 2008 získala LP 26,3% hlasů a 77 křesel).

Největším poraženým voleb je poněkud překvapivě Bloc Québécois, který získal pouze 6% hlasů a 4 křesla. Lídr strany Gilles Duceppe nebyl zvolen do parlamentu a okamžitě rezignoval na svoji funkci. (Ve volbách v říjnu 2008 získal BQ 9,1% hlasů a 49 křesel).

Úspěchem je vítězství předsedkyně Green Party Elizabeth May, která se stala jediným zástupcem Zelených ve federálním parlamentu. Zelení získali 3,9% hlasů.

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou státu je **britská královna Alžběta II**, která na návrh kanadského premiéra jmenuje na funkční období 5 let generálního guvernéra Kanady (Governor General of Canada). Generální guvernér má oficiální titul "The Right Honourable".

Od 1. října 2010 je generálním guvernérem **David Johnston**, respektovaný právník a akademik. Před nástupem do funkce zastával pozici prezidenta a vicekancléře na University of Waterloo. Předtím působil na McGill University v Montrealu a dalších významných kanadských univerzitách.

2.3. Složení vlády

Federální vláda Kanady

Kanadská vláda vzešla z mimořádných voleb dne 2. května 2011. Členové vlády byli jmenováni premiérem Harperem dne **18. května 2011**, kdy také složili přísahu do rukou generálního guvernéra Kanady Davida Johnstona. Jedná se o první většinovou vládu premiéra Harpera. Nový Kabinet má **39 členů** včetně 10 žen.

Ministerský předseda:

- The Right Honourable **Stephen HARPER** - Prime Minister of Canada

Ministři (jejich oficiální titul je „The Honourable“):

- **Robert Douglas NICHOLSON** - ministr spravedlnosti a nejvyšší státní zástupce (Minister of Justice and Attorney General of Canada)
- **Marjory LeBRETON** - lídr vlády v Senátu (Leader of the Government in the Senate)
- **Peter Gordon MackAY** - ministr národní obrany (Minister of National Defence)
- **Vic TOEWS** - ministr veřejné bezpečnosti (Minister of Public Safety)
- **Rona AMBROSE** - ministryně veřejných prací a vládních služeb, ministryně pro postavení žen (Minister of Public Works and Government Services, Minister for Status of Women)
- **Diane FINLEY** - ministryně pro lidské zdroje a rozvoj dovedností (Minister of Human Resources and Skills Development)
- **Beverly J. ODA** - ministryně pro rozvojovou spolupráci (Minister of International Cooperation)
- **John BAIRD** - ministr zahraničních věcí (Minister of Foreign Affairs)
- **Tony CLEMENT** - prezident Finanční rady, ministr pro federální ekonomický rozvoj severního Ontaria (President of the Treasury Board, Minister for the Federal Economic Development Initiative for Northern Ontario)
- **Jim Michael FLAHERTY** - ministr financí (Minister of Finance)
- **Peter Van LOAN** - lídr vlády v Dolní sněmovně (Leader of the Government in the House of Commons)
- **Jason KENNEY** - ministr občanství, imigrace a multikulturalismu (Minister of Citizenship, Immigration and Multiculturalism)
- **Gerry RITZ** - ministr zemědělství a potravinářského průmyslu, ministr pro Kanadský pšeničný výbor (Minister of Agriculture and Agri-Food, Minister for the Canadian Wheat Board)
- **Christian PARADIS** - ministr průmyslu a státní tajemník pro zemědělství (Minister of Industry and Minister of State - Agriculture)
- **James MOORE** - ministr kanadského dědictví a oficiálních jazyků (Minister of Canadian Heritage and Official Languages)
- **Denis LEBEL** - ministr dopravy, infrastruktury a komunit a ministr Agentury ekonomického rozvoje Kanady pro regiony Quebecu (Minister of Transport, Infrastructure and Communities and Minister of the Economic Development Agency of Canada for the Regions of Quebec)
- **Leona AGLUKKAQ** - ministryně zdravotnictví a ministryně Kanadské agentury pro ekonomický rozvoj Severu (Minister of Health and Minister of the Canadian Northern Economic Development Agency)
- **Keith ASHFIELD** - ministr rybolovu a oceánů a ministr pro Atlantickou bránu (Minister of Fisheries and Oceans and Minister for the Atlantic Gateway)
- **Peter KENT** - ministr životního prostředí (Minister of the Environment)
- **Gail SHEA** - ministryně národních příjmů (Minister of National Revenue)
- **John DUNCAN** - ministr pro záležitosti původních obyvatel a rozvoj Severu (Minister of Aboriginal Affairs and Northern Development)
- **Steven BLANEY** - ministr pro záležitosti veteránů (Minister of Veteran Affairs)

- **Edward FAST** - ministr mezinárodního obchodu a ministr pro Asijskou a Pacifickou bránu (Minister of International Trade and Minister for the Asia-Pacific Gateway)
- **Joe OLIVER** - ministr přírodních zdrojů (Minister of Natural Resources)
- **Peter PENASHUE** - ministr pro mezivládní záležitost a vedoucí Úřadu premiéra (Minister of Intergovernmental Affairs and President of the Queen`s Privy Council for Canada)
- **Julian FANTINO** - juniorní ministr národní obrany (Associate Minister of National Defence)
- **Bernard VALCOURT** - juniorní ministr Agentury pro příležitosti v Atlantické Kanadě a pro Frankofonii (Minister of State for the Atlantic Canada Opportunities Agency and La Francophonie)
- **Gordon O`CONNOR** - juniorní ministr a parlamentní tajemník (Minister of State and Chief Government Whip)
- **Maxime BERNIER** - juniorní ministr pro malé podnikání a cestovní ruch (Minister of State - Small Business and Tourism)
- **Diane ABLONCZY** - juniorní ministryně zahraničních věcí pro Ameriky a konzulární záležitosti (Minister of State of Foreign Affairs - Americas and Consular Affairs)
- **Lynne YELICH** - juniorní ministryně pro ekonomickou diverzifikaci západu (Minister of State - Western Economic Diversification)
- **Steven John FLETCHER** - juniorní ministr dopravy (Minister of State - Transport)
- **Gary GOODYEAR** - juniorní ministr pro vědu a techniku a juniorní ministr Federální Agentury ekonomického rozvoje pro jižní Ontario (Minister of State - Science and Technology, Federal Economic Development Agency for Southern Ontario)
- **Ted MENZIES** - juniorní ministr financí (Minister of State - Finance)
- **Tim UPPAL** - juniorní ministr pro demokratickou reformu (Minister of State - Democratic Reform)
- **Alice WONG** - juniorní ministryně pro seniory (Minister of State - Seniors)
- **Bal GOSAL** - juniorní ministr sportu (Minister of State - Sport)

Provinciální a teritoriální vlády

Jména premiérů 10 provincií a 3 teritorií, včetně jejich stranické příslušnosti

provincie	premiér	strana	ofic. stránky
Alberta	Alison Redford (od 1.10.2011)	PCP	www.gov.ab.ca
British Columbia	Christy Clark (od 26.2.2011)	LP	www.gov.bc.ca
Manitoba	Greg Selinger (od 19.10.2009)	NDP	www.gov.mb.ca
New Brunswick	David Alward (od 12.10.2010)	PCP	www.gnb.ca
Newfoundland a Labrador	Kathy Dunderdale (od 3.12.2010)	PCP	www.gov.nl.ca
Nova Scotia	Darrell Dexter (od 19.6.2009)	NDP	www.gov.ns.ca
Ontario	Dalton McGuinty (od října 2003)	LP	www.gov.on.ca
Prince Edward Island	Robert Ghiz (od 12.6.2007)	LP	www.gov.pe.ca
Québec	Jean Charest (od 2003)	PLQ	www.gouv.qc.ca
Saskatchewan	Brad Wall (od listopadu 2007)	SP	www.gov.sk.ca
teritorium	premiér	strana	ofic. stránky
Northwest Territories	Bob McLeod (od 26.10.2011)	-	www.gov.nt.ca
Nunavut	Eva Aariak (od 19.11.2008)	-	www.gov.nu.ca

Yukon	Darrell Pasloski (od 28.5.2011)	YP	www.gov.yk.ca
-------	--	----	--

Vysvětlivky: CP - Konzervativní strana, PCP - Progresivní konzervativní strana, LP - Liberální strana, NDP - Nová demokratická strana, PLQ - Québecká liberální strana, SP - Saskatchewan Party, YP - Yukonská strana

Oficiální titul premiérů provincií a teritorií je „The Honourable“.

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Kanada patří mezi země, které se nejvýrazněji angažují v multilaterální diplomacii. Tento prvek je trvale zdůrazňován jako jeden ze základních v kanadské zahraniční politice. Kanada se zúčastňuje práce všech mezinárodních organizací, jejichž zaměření je pro zemi relevantní.

Kanada je mimo jiné členem následujících organizací:

- OSN a organizace jejího systému
- NATO
- Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)
- Organizace amerických států (OAS)
- Commonwealth
- La Francophonie
- Světová obchodní organizace (WTO)
- Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)
- G-8 (G-7)
- Fórum pro asijsko-pacifickou hospodářskou spolupráci (APEC)
- Severoamerická zóna volného obchodu (NAFTA)
- Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE)
- Zanggerův výbor
- Skupina jaderných dodavatelů (NSG)
- Australská skupina (AG)
- Kontrolní režim pro raketové technologie (MTCR)
- Wassenaarské ujednání (WA)
- Mezinárodní trestní tribunál (ICC)

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Kanada je signatářem většiny multilaterálních úmluv, smluv a dohod. V řadě případů byla Kanada iniciátorem jejich přípravy, jako např. u tzv. Ottawské úmluvy o zákazu použití, hromadění, výroby a šíření protipěchotních min a o jejich zničení z roku 1997, nebo u Mezinárodního trestního tribunálu (ICC) v Haagu.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

a) Platné smlouvy

- Smlouva mezi republikou Československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irsko o vzájemném vydávání zločinců změněná Protokolem podepsaným v Londýně dne 4. června 1926, Londýn, 11. 11. 1924, č. 211/1926 Sb., 22/1928 Sb., 73/1928 Sb., 56/1929 Sb., 166/1932 Sb., 212/1934 Sb., 25/1935 Sb.
- Smlouva mezi republikou Československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irsko o právní pomoci ve věcech občanských, Londýn, 11. 11. 1924, č. 70/1926 Sb., 123/1926 Sb., 60/1927 Sb., 140/1927 Sb., 12/1929 Sb., 204/1930 Sb., 47/1931 Sb., 107/1931 Sb., 146/1931 Sb., 28/1932 Sb.
- Dodatková úmluva o civilním řízení soudním mezi Republikou československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsko, Praha, 15. 02. 1935, č. 178/1935 Sb., 218/1935 Sb.,

8/1936 Sb., 47/1936 Sb., 64/1936 Sb., 117/1936 Sb., 350/1936 Sb., 78/1937 Sb., 152/1938 Sb., 156/1938 Sb.

- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Kanady o vypořádání finančních otázek, Ottawa, 18. 04. 1973
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Kanady o koprodukcí v oblasti filmu a videoprogramů, Ottawa, 25. 03. 1987
- Memorandum o porozumění mezi Československou vládní komisí pro stíhání nacistických válečných zločinců a ministerstvem spravedlnosti Kanady, Praha, 12. 05. 1988
- Ujednání mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Kanady o spolupráci v oblasti kulturních, akademických a sportovních vztahů, Praha, 15. 11. 1990
- Dohoda mezi vládou ČSFR a vládou Kanady o vzájemné podpoře a ochraně investic, Praha, 15. 11. 1990, č. 333/1992 Sb.
- Ujednání mezi vládou České republiky a vládou Kanady o zaměstnávání rodinných příslušníků pracovníků diplomatických misí, konzulárních úřadů a zaměstnanců mezinárodních vládních organizací sjednané výměnou nót, Praha, 08. 06. 1994, č. 170/1994 Sb.
- Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Kanady týkající se vojenských vztahů, Praha, 08. 08. 1994
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Kanady o spolupráci při mírovém využívání jaderné energie, Ottawa, 22. 02. 1995, č. 69/1995 Sb.
- Ujednání mezi vládou České republiky a vládou Kanady o předávání osob na státních hranicích, Praha, 08. 03. 1996, č. 65/1997 Sb.
- Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Královskou kanadskou jízdnicí policíí o spolupráci v oblasti zvyšování odborné kvalifikace a výcviku zaměstnanců Ministerstva vnitra České republiky a policistů Policie České republiky, Praha, 08. 03. 1996
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Kanady o letecké dopravě, Praha, 13. 03. 1996, č. 142/1999 Sb.
- Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Kanady, zastoupeným Nouzovou připraveností Kanady, o spolupráci ve výměně informací o civilní nouzové připravenosti, Ottawa, 15. 10. 1996
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Kanady o sukcesi do dvoustranných smluv sjednaná výměnou nót, Ottawa, 14. 04. 1997, č. 20/2001 Sb. m. s.
- Smlouva mezi Českou republikou a Kanadou o vzájemné pomoci ve věcech trestních, Ottawa, 03.11.1997, č. 129/2000 Sb. m. s., 76/2003 Sb. m. s.
- Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Kanadou, Praha, 24. 05. 2001, č. 1/2003 Sb. m. s.
- Smlouva mezi Českou republikou a Kanadou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, Praha, 25. 05. 2001, č. 83/2002 Sb. m. s.
- Správní ujednání k provádění Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Kanadou, Praha, 24. 01. 2002, č. 1/2003 Sb. m. s.
- Dohoda v oblasti sociálního zabezpečení mezi vládou České republiky a vládou Quebecu, Québec City, 19. 02. 2002, č. 124/2003 Sb. m. s.
- Správní ujednání pro provádění Dohody v oblasti sociálního zabezpečení mezi vládou České republiky a vládou Quebecu, Praha, 04.12.2002, č. 125/2003 Sb. m. s.
- Dohoda o změně Dohody mezi vládou České republiky a vládou Kanady o letecké dopravě, podepsané v Praze dne 13. března 1996 sjednaná výměnou nót, Praha, 28. 06. 2004, č. 120/2005 Sb. m. s.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Kanady o změně Dohody mezi vládou České republiky a vládou Kanady o spolupráci při mírovém využívání jaderné energie, podepsané v Ottawě dne 22. února 1995 sjednaná výměnou nót, Praha, 22. 04. 2005, č. 67/2005 Sb. m. s.
- Dohoda mezi Českou republikou a Kanadou o usnadňování dočasných pracovních pobytů mládeže, Ottawa, 23.11.2006, č. 74/2007 Sb. m. s., č. 84/2007 Sb. m. s.

b) Smlouva, která doposud nevstoupila v platnost

- Ujednání mezi vládou České republiky a vládou Kanady o vzájemné spolupráci při zamezování nelegální migrace, Praha, 08. 03. 1996

4. Ekonomická charakteristika země

Všechny následné kapitoly se zabývají charakteristikou Kanady jako jednoho ekonomického prostoru. Z důvodu velkého důrazu kladeného na udržení zásady stručnosti a výstižnosti uvedeného materiálu není bohužel možno se do patřičné hloubky zabývat vzájemnými obrovskými odlišnostmi jednotlivých kanadských provincií a teritorií. Přestože jsme si dobře vědomi, že geografické, přírodní, ekonomické, právní, historické i jazykové odlišnosti mezi jednotlivými provinciemi Kanady mnohdy svojí hloubkou přesahují dokonce i odlišnosti obvyklé mezi jednotlivými nezávislými státy v jednom regionu, omezili jsme se vždy v konkrétních případech pouze na charakteristiku nejvýznamnějších rozdílů pro základní ilustraci.

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

V roce 2011 zaznamenala kanadská ekonomika reálný růst HDP ve výši 2,5% po růstu 3,2% v roce 2010. K růstu HDP přispěly nejvíce firemní investice do nerezidenčních staveb, strojů a zařízení.

Firemní investice se v roce 2011 zvýšily o **6,9%** po růstu o 10% v roce 2010. Investice do nerezidenčních staveb se zvýšily dokonce o 13,7% po růstu o 2,8% v roce 2010. Investice do strojů a zařízení se zvýšily rovněž o 13,7% a zaznamenaly druhý rok v řadě růst vyšší než 11%. Investice do bytové výstavby se zvýšily o 2,3% po růstu o 10,2% v roce 2010.

Export zboží a služeb se zvýšil v roce 2011 o **4,4%** po růstu o 6,4% v roce 2010. Export dosáhl hodnoty 532,4 mld. CAD, přičemž na zboží připadlo 457,6 mld. CAD. Růst exportu zaznamenaly průmyslové zboží, energetické produkty, stroje a zařízení. Import zboží a služeb se loni zvýšil o 6,5% po růstu o 13,1% v roce 2010. Import dosáhl hodnoty 555,6 mld. CAD. Dovoz strojů a zařízení zaznamenal druhý rok po sobě růst vyšší než 13%.

Spotřebitelské výdaje za zboží a služby v roce 2011 se zvýšily o **2,2%** po růstu o 3,3% v roce 2010. V loňském roce došlo k výraznému zpomalení růstu výdajů za zboží dlouhodobé a střednědobé spotřeby.

Vládní výdaje za zboží a služby se loni zvýšily o **1,2%** po růstu o 2,4% v roce 2010.

Z hlediska produkce se na růstu HDP v roce 2011 podílely především stavebnictví (+4,1%), energetický sektor (+4,0%), doprava a skladování (+3,8%), velkoobchod (+3,2%), informační a komunikační technologie (+3,0%), finanční služby (+2,6%), výrobní sektor (+2,4%) a maloobchod (+1,6%).

Firemní investice byly hlavním zdrojem ekonomického růstu Kanady v uplynulých 2 letech a nahradily spotřebitelské výdaje. V posledním čtvrtletí 2011 došlo k výraznému zpomalení ekonomického růstu (1,8%) oproti předchozímu čtvrtletí (4,2%) především kvůli nižším tržbám z exportu. Firemní investice a spotřebitelské výdaje naopak zrychlily tempo růstu. Firemní zásoby se v posledním čtvrtletí 2011 zvyšovaly nižším tempem, což naznačuje obavy kanadských firem z globální poptávky v letošním roce. Kromě firem v energetických provinciích (Alberta, Saskatchewan) jsou kanadské firmy velmi opatrné ohledně velkých investic a vyčkávají na lepší časy ve svých exportních trzích.

U spotřebitelských výdajů Kanadánů se v roce 2012 očekává zpomalení růstu, pokud geopolitické napětí způsobí růst cen ropy a následně výrazné zdražení benzínu a nafty. Na rozdíl od USA, kde spotřebitelé již snižují své dluhy, kanadské domácnosti s tímto procesem sotva začaly a nadále si půjčují, i když už pomalejším tempem. Loňská míra úspor (3,8%) se v Kanadě meziročně opět snížila (4,8% v roce 2010). Kanadská ekonomika tak nemůže spoléhat na výdaje spotřebitelů jako pokračující zdroj ekonomického růstu. To samé lze říci o vládních výdajích, kde se letos dokonce očekává pokles kvůli plánovanému snižování deficitu rozpočtu.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Základní makroekonomické ukazatele v letech 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Reálný růst HDP (%)	2,2	0,7	-2,8	3,2	2,5
HDP - tržní ceny (mld. CAD)	1.529,6	1.603,4	1.529,0	1.624,6	1.718,7
Míra inflace (%)	2,1	2,4	0,3	1,8	2,9
Míra nezaměstnanosti (%)	6,0	6,1	8,3	8,0	7,5
Bilance běžného účtu/ HDP (%)	0,4	0,3	-3,0	-3,1	-2,8

Zdroj: Statistics Canada

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Průmysl zahrnuje výrobní sektor (manufacturing), těžbu surovin (mining) a podniky veřejných služeb (utilities). Podíl průmyslu na tvorbě HDP dosahuje 21%.

Mezi nejdůležitější odvětví kanadského průmyslu patří petrochemie a těžba surovin, automobilový a letecký průmysl, potravinářství, chemický průmysl, čisté technologie, informační a komunikační technologie, biotechnologie. Hlavní průmyslovou základnou země jsou provincie **Ontario, Québec, Alberta**. Největším průmyslovým centrem je Toronto, v jehož metropolitní oblasti sídlí více než 150 největších kanadských firem.

Těžební průmysl - zaměstnává 308.000 lidí. Export sektoru v roce 2011 dosáhl hodnoty zhruba **100 mld. CAD** a na celkovém exportu se podílel 22%. Kanada má velká naleziště energetických surovin, vzácných kovů, kovových rud a zaujímá přední místa na světě v jejich produkci. Kanada je například ve světovém měřítku:

- největší producent potaše na světě
- 2. největší producent uranu
- 2. největší producent niklu
- 3. největší producent zemního plynu
- 6. největší producent ropy

V jednotlivých kanadských provinciích a teritoriích se těží následující energetické suroviny, kovové rudy, vzácné kovy a průmyslové minerály:

British Columbia - ropa, zemní plyn, uhlí, měď, zinek, hliník, olovo, molybden, zlato

Alberta - ropa, zemní plyn, uhlí, nikl

Saskatchewan - potaš, uran, ropa, zemní plyn, uhlí, měď, zinek, zlato, sůl

Manitoba - nikl, kobalt, měď, zinek, zlato

Ontario - nikl, měď, zinek, olovo, kobalt, zlato, diamanty

Quebec - nikl, železná ruda, měď, zinek, hliník, magnézium, zlato

Labrador - železná ruda, hliník

New Brunswick - uhlí, olovo, zinek

Nova Scotia - uhlí, sádra

Newfoundland - ropa, měď, zinek

Yukon - měď, zlato, stříbro

Northwest Territories - diamanty

Nunavut - zlato

Mezi největší těžbařské firmy v Kanadě patří Suncor Energy (ropa), Encana (zemní plyn), Teck Resources (koksovateľné uhlí), Sherritt International (energetické uhlí), Cameco (uran), Potash Corp. (potaš), Barrick Gold (zlato), Rio Tinto (diamanty), Iron Ore Co./Rio Tinto (železná ruda), Xstrata (měď, nikl, zinek).

Agro-potravinářství - zaměstnává 290.000 lidí a tvoří jej 6.700 firem. Tržby sektoru dosáhly loni rekordní úroveň **85 mld. CAD**, přičemž na export připadlo 41 mld. CAD (9% celkového kanadského exportu). Kanada exportuje 2/3 produkce vepřového masa (3. největší exportér na světě po EU a USA), 50% produkce hovězího masa, 85% řepky olejné (canola), 75% pšenice a 60% sojových bobů. Kanadské zemědělské produkty a potraviny směřují především do USA (69% hodnoty exportu), následují Japonsko a Čína. Zhruba 2/3 kanadské agro-potravinářské produkce připadá na provincie **Ontario a Québec**, 10% na provincii Alberta a v menší míře je agro-potravinářství zastoupeno v provinciích Manitoba, Saskatchewan, New Brunswick a Nova Scotia. Toronto je po Los Angeles druhý největší producent potravin v Severní Americe. Mezi největší agrární firmy v Kanadě patří Agrium, Richardson International a Viterra. Mezi největší potravinářské firmy patří Maple Leaf Foods, Kraft Canada, Weston Foods, Campbell Soup Co., Nestlé Canada a Fiera Foods.

Automobilový průmysl - montáž aut a výroba autosdílů zaměstnává 130 tis. lidí. V roce 2000 ještě zaměstnával 198 tis. lidí. Tržby sektoru loni dosáhly **68,5 mld. CAD**, přičemž na export připadlo 59,3 mld. CAD (13% celkového exportu). Zhruba 85% aut se vyváží, a to především do USA. Kanada je 9. největší výrobce aut na světě. Centrem automobilového průmyslu je provincie **Ontario**, kde je 11 montážních závodů 5 amerických a japonských automobilek (GM, Ford, Chrysler, Toyota a Honda). Nákladní auta značky Navistar se montují také v Ontariu. V roce 2011 bylo v Kanadě vyrobeno 1,92 mil. osobních aut. Největším výrobcem byl **General Motors** (610 tis. aut), následují Chrysler (445 tis.), Ford (301 tis.), Toyota a Honda. V roce 2011 byla Kanada 11. největším exportérem autodílů na světě. Sektor tvoří 540 firem. Podíl Kanady na světovém exportu autodílů klesá. V roce 2007 byla 6. největším exportérem na světě. Největším kanadským výrobcem autodílů je firma **Magna International** (5. největší výrobce na světě), následuje firma Linamar. Provincie **Manitoba** a město Winnipeg je centrem výroby autobusů (firmy Motor Coach Industries a New Flyer Industries). Zahraniční obchod s auty a autodíly dosáhl deficit 11,9 mld. CAD v roce 2011, přičemž v roce 2001 zaznamenal přebytek 20 mld. CAD.

Chemický průmysl - tržby sektoru v roce 2010 dosáhly **61 mld. CAD**, přičemž 35,8 mld. CAD připadlo na export (7,8% kanadského exportu). Velká většina exportu (cca 75%) směřuje do USA. Chemický průmysl zaměstnává 147.000 lidí. Mezi hlavní výrobní obory patří petrochemie, organické chemikálie, syntetické pryskyřice, plasty, kosmetika, textilie, čisticí prostředky, lepidla, barvy. Hlavním centrem chemického průmyslu je **Ontario**. Petrochemický průmysl představuje významnou část chemického sektoru. Tvoří jej téměř 600 firem a je soustředěn v provincii **Alberta** (Edmonton), Ontario (Sarnia), **Quebec** (Montreal) a **New Brunswick** (Saint John). Mezi největší chemické a petrochemické firmy v Kanadě patří Bayer, BASF, Dow Chemical, DuPont, NOVA Chemicals, Unilever, Imperial Oil, Suncore, Shell.

Dřevařský průmysl - zaměstnává 240.000 lidí a roční tržby dosahují **56 mld. CAD**. Centrem jsou provincie **British Columbia** (dřevo), **Québec a Nova Scotia** (buničina a papírenské výrobky). Hodnota exportu dřevařských výrobků v roce 2011 dosáhla 22,4 mld. CAD (5% kanadského exportu). Zhruba 65% exportu směřuje do USA, 30% do Asie (Čína, Japonsko) a 5% do EU.

Letecký průmysl - Kanada je z hlediska tržeb 5. největší letecký výrobce na světě po USA, UK, Francii a Německu. Příjmy sektoru v roce 2009 dosáhly **22,2 mld. CAD**. Téměř 80% kanadské produkce se vyváží, z toho 60% do USA. Vyšší poměr exportu k domácí produkci nemá žádná jiná země. Zhruba 80% leteckého průmyslu tvoří civilní výroba. Letecký průmysl tvoří více než 400 firem a zaměstnává 83.000 lidí. Hlavním centrem je provincie **Québec** (oblast velkého Montrealu) a v menší míře také **Manitoba** (Winnipeg). Téměř všechny letecké komponenty se vyrábějí v okruhu 30 km od Montrealu. Mezi největší kanadské firmy patří Bombardier (3. největší výrobce civilních letadel na světě), CAE (letové simulátory), Héroux-Devtek (podvozky), Magellan Aerospace (opravy a údržba letadel). Mezi největší zahraniční investory v Kanadě patří Bell Helicopter Textron, Rolls-Royce, Pratt & Whitney, GE, Boeing, Lockheed Martin, Honeywell.

Life sciences - tvoří je farmaceutický průmysl, biotechnologie a lékařské přístroje. **Biofarmaceutický průmysl** představuje více než 800 firem, 29.000 zaměstnanců a příjmy v roce 2009 dosáhly **21,5 mld. CAD**. Zhruba 75% příjmů připadá na patentové léky (brand name), zbytek připadá na generika.

Většinu výrobních kapacit ve farmaceutickém průmyslu tvoří producenti generik. Zhruba 40% kanadské produkce generik je exportováno do 115 zemí světa, přičemž největší exportní trh je USA. **Lékařské přístroje** je také významný sektor life sciences. Tvoří jej více než 1000 firem a 26.000 zaměstnanců. Roční příjmy dosahují **2,6 mld. CAD**. Klíčovými obory pro výzkum v oblasti life sciences jsou farmacie, kardiovaskulární a respirační nemoci, infekční nemoci, onkologie, neurovědy, genomika, proteomika, imunologie. Kanada je producentem následujících lékařských přístrojů (kardiovaskulární přístroje, in vitro diagnostika, zobrazovací přístroje, zubní implantáty a materiály). Centrem life sciences jsou provincie **Ontario, Quebec, Manitoba, British Columbia, Alberta, Saskatchewan a Nova Scotia**.

Informační a komunikační technologie - sektor ICT zaměstnává téměř 550.000 lidí a tvoří jej 31.500 firem. Vývoj softwaru představuje 50% pracovních míst a počítačové služby dalších 30%. Vývoj softwaru se provádí především pro následující oblasti - podnikové aplikace, bezpečnost, zdravotnictví, finanční služby a zobrazování. ICT je největší privátní investor do výzkumu a vývoje. Hlavními centry ICT v Kanadě jsou **Ontario** (Kitchener-Waterloo, Toronto), **British Columbia** (Vancouver), **Québec** (Montreal), **Nova Scotia** (Halifax). Zhruba 20 z 500 největších globálních softwarových firem má sídlo v Kanadě, což ji řadí na 2. místo za USA. Mezi největší ICT firmy působící v Kanadě patří IBM, Microsoft, SAP, RIM, Opentext, Oracle, SAS, Cisco Systems, GE Healthcare, McAfee, Symantech. **Bezdrátové komunikace** patří k nosným oborům ICT pro výzkum a vývoj. K významným zahraničním investorům v Kanadě patří firmy Alcatel-Lucent, Ericsson, Nokia a Huawei. Mobilní média patří k prioritním oborům kanadských firem pro inovace (firma RIM).

Digitální média - příjmy interaktivního zábavného průmyslu činí **3,8 mld. CAD** ročně. Sektor digitálních médií tvoří více než 3.000 firem a 52.000 zaměstnanců. Kanada se řadí na 3. místo na světě ve vývoji videoher. Sídlo ze má 8 z 10 největších vydavatelů videoher. Hlavními centry sektoru digitálních médií jsou **British Columbia** (Vancouver), **Ontario** (Toronto) a **Québec** (Montreal). Mezi největší firmy patří Electronic Arts, Radical Entertainment, Relic Entertainment, Capcom, Starz Animation, Facebook, Ubisoft. Historicky, 2 z 5 nejprodávanějších videoher na světě jsou vyrobeny v kanadských studiích (Vancouver, Montreal). Světově proslulý trojrozměrný modelový a animační software (např. Maya, Houdini, VFX) je kanadské výroby a umožňuje vytvářet živou grafiku, animaci a vizuální efekty.

4.4. Stavebnictví

Stavebnictví se podílí **7%** na tvorbě HDP a zaměstnává 1,26 milionu Kanadánů. Hodnota stavební produkce v roce 2011 dosáhla **74 mld. CAD** a meziročně se zvýšila o 2,1% (72,5 mld. CAD v roce 2010).

Hlavním tahounem růstu byla **rezidenční výstavba**, jejíž hodnota dosáhla 44,5 mld. CAD. Meziročně došlo k nárůstu o 2,3%. Nerezidenční výstavba dosáhla hodnoty 29,5 mld. CAD (meziročně o 1,8% více). Z nerezidenční výstavby dominovaly komerční budovy (16,3 mld. CAD), následovaly vládní a institucionální budovy (8 mld. CAD) a průmyslové stavby (5,2 mld. CAD).

Stavebnictví očekává v nejbližších letech **velký nedostatek kvalifikovaných pracovníků** (odhadem 335 tis. do roku 2019). Tradiční domácí zdroje by měly zaplnit pouze 50% požadované poptávky. Stavebnictví zůstane závislé na zahraniční pracovní síle. Podle studie PricewaterhouseCoopers by se v této dekádě měla Kanada stát 5. největším stavebním trhem na světě a předstihnout Francii a Německo. Vyšší výdaje na stavebnictví mají mít pouze Čína, USA, Indie a Japonsko.

Další informace o kanadském stavebnictví včetně oborových statistik v členění podle jednotlivých provincií i stavebních oborů jsou k dispozici na webových stránkách Kanadské asociace stavebního průmyslu: [Canadian Construction Association](http://CanadianConstructionAssociation.com).

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Zemědělství vytváří **1,7% HDP**. Příjmy zemědělského a rybářského sektoru v roce 2011 dosáhly **51 mld. CAD**. V Kanadě je zhruba 205.000 farem, které pokrývají 67,6 mil. hektarů zemědělské půdy. Téměř 1/4 kanadských farem je v provincii Ontario. Průměrná velikost farmy dosahuje 315 hektarů. V zemědělství pracuje 327.000 lidí (2,2% pracovní síly). Zhruba 48% kanadských farmářů jsou starší 55 let, což je historický rekord. Podíl farmářů mladších 35 let klesl za posledních 5 let z 9,1% na 8,2%.

Ve světovém měřítku je Kanada:

- největší producent a exportér **čochky, hrachu, javorového sirupu, řepkového oleje a hořčičného semene**
- největší producent **krevet** ze studených vod
- 3. největší exportér vepřového masa
- 4. největší exportér zemědělských produktů
- 6. největší producent pšenice
- 6. největší exportér hovězího masa
- 7. největší exportér potravin

Zemědělská specializace Kanady je dána do značné míry přírodními podmínkami v jednotlivých provinciích. Západní provincie British Columbia se zaměřuje na pěstování ovoce (jablka, broskve, třešně, víno) a vinařství. Prérijní provincie (Alberta, Saskatchewan a Manitoba) jsou producenty obilí (pšenice, ječmen, oves), luštěnin a olejnin (řepka). Významný je zde chov dobytka. Centrální provincie (Ontario, Quebec) se zaměřují na pěstování sojových bobů, brambor, obilí, ovoce (jablka, broskve, víno), zeleniny, vinařství, produkci javorového sirupu, mléka a mléčných výrobků, chov ovcí, prasat a drůbeže. Atlantické provincie jsou proslulé pěstováním ovoce (jablka - Nova Scotia), brambor (Prince Edward Island), chovem dobytka (New Brunswick) a rybolovem (Newfoundland & Labrador, New Brunswick). V Kanadě se chová 15,8 mil. ks hovězího dobytka, 15 mil. ks prasat a 125 mil. ks kuřat a slepic.

Příjmy kanadských farmářů v posledních 20 letech stagnují a jejich zadluženost se zvyšuje. Poměr dluhů k příjmům je u kanadských farmářů 5x vyšší než u amerických. Zároveň narůstá dovoz levných potravin do Kanady, což situaci místních farmářů zhoršuje. Přímé platby kanadským farmářům od federální vlády a provinčních vlád se za posledních 20 let ztrojnásobily na více než 8 mld. CAD ročně. Dotace pokrývají provoz většiny farmářů.

Export kanadských zemědělských a rybích produktů je významný a v roce 2011 dosáhl hodnoty 41 mld. CAD. Před 10 lety byla Kanada 3. největším exportérem zemědělských produktů. Od té doby byla předstihována Brazílií. Velmi rychle se přibližují Čína a Argentina. Kanadští farmáři nejsou tolik produktivní jako američtí a nejsou tak agresivní v pronikání na nové zahraniční trhy jako farmáři z Austrálie, Argentiny, Chile nebo Ukrajiny.

Méně než 5% farem (9.600) z celkového počtu 205.000 kanadských farem vytváří téměř polovinu příjmů ze zemědělské produkce. Téměř všechny jsou rodinné firmy. Během posledních 5 let došlo v Kanadě k poklesu počtu farem o 10% a růstu jejich velikosti o 7%. V provincii Saskatchewan poklesl počet farem dokonce o 17%, zatímco průměrná velikost tamní farmy se zvýšila o 15% na 648 hektarů. V uvedeném období došlo v Kanadě také k poklesu podílu hovězích farem z 27% na 18% na celkovém počtu farem. Farmy s ročním příjmem nad 1 mil. CAD představují nejrychleji rostoucí sektor kanadského zemědělství (růst o 36% za posledních 5 let).

V Kanadě existují různé formy vládní podpory zemědělské činnosti. Jedná se například o speciální marketingové a obchodně-vzdělávací programy, příspěvky na zahraniční potravinovou pomoc, refundace daní za pohonné hmoty a daní z nemovitostí využívaných k zemědělské činnosti a zejména cenové subvence pro producenty mléka, kteří jinak dosahují téměř 2x vyšších výrobních cen než je světový průměr. V Kanadě dále existují státní marketingové a obchodní organizace, které mají monopol na obchod s určitými zemědělskými produkty jako například [Canadian Wheat Board](#) (monopol však končí k 1.8.2012) nebo [Canadian Dairy Commission](#).

Zvláštní kapitolou je pak tzv. „**supply-management system**“. Jedná se o systém státem kontrolované produkce určitých zemědělských komodit (mléko, vejce, kuřecí a krůtí maso). Cílem je dosáhnout rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na domácím trhu. Kanadští farmáři si od profesních asociací či výše uvedených státních marketingových organizací musí zakoupit výrobní kvóty, aby mohli dodávat na domácí trh. Pro dovoz uvedených komodit jsou stanoveny velmi nízké množství kvóty s relativně nízkým dovozním clem. Po vyčerpání množství kvót je další dovoz zatížen vysokým dovozním clem (**150-300%**), které efektivně brání dalšímu dovozu.

Doplňující informace k dané problematice lze získat na webové stránce kanadského ministerstva zemědělství [Agriculture and Agri-Food Canada](#). Pozornosti doporučujeme například aktuální Agricultural Policy Framework nazvaný „[Growing Forward](#)“.

4.6. Služby

Služby vytváří **72% HDP** a v kanadské ekonomice mají stabilně velmi silné postavení. Ve službách pracuje 13,5 mil. lidí (79% všech zaměstnanců). Maloobchodní tržby dosáhly v roce 2011 hodnoty 454,2 mld. CAD a meziročně se zvýšily o 3,6%. Velkoobchodní tržby dosáhly hodnoty 577 mld. CAD a meziročně se zvýšily o 78,4%.

Nejvyšší počet osob zaměstnaných ve službách vykazuje obchod (2,67 mil.), následují zdravotní a sociální služby (2,09 mil.), odborné služby (1,31 mil.), vzdělání (1,22 mil.), ubytování a pohostinství (1,09 mil.) a finanční služby (1,08 mil.). Ve veřejné správě pracuje 970 tis. osob.

Hodnota služeb v roce 2011 podle odvětví (mld. CAD)

finanční, pojišťovací a realitní služby	257,3
zdravotní a sociální služby	83,0
veřejná správa	74,9
vzdělávací služby	62,6
odborné, vědecké a technické služby	60,8
informační a komunikační služby	52,9
odpovědné hospodářství	30,6
ubytovací a stravovací služby	27,4
umění, zábava a rekreační služby	11,3
ostatní služby	32,5

Zdroj: Statistics Canada

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava

Doprava patří v Kanadě do kompetence Ministerstva dopravy ([Transport Canada](#)) a Ministerstva rybolovu a oceánů ([Fisheries and Oceans Canada](#)). Nejdůležitějšími dopravními agenturami s významnými pravomocemi jsou Kanadská dopravní agentura (Canadian Transportation Agency), zodpovědná především za ekonomické řízení dopravy, Tribunál civilního letectví (Civil Aviation Tribunal), který odpovídá v okruhu své působnosti na dotazy, stížnosti a žádosti o přezkoumání rozhodnutí ministra dopravy a Kanadský výbor pro bezpečnost dopravy (Transportation Safety Board of Canada), který monitoruje poruchy a selhání v dopravě a podává zprávy Ministerstvu dopravy. Obě federální ministerstva spolupracují s provinčními vládami, zejména v oblasti dopravních předpisů a při údržbě dálničních tahů.

Podíl dopravy na tvorbě HDP je **4,6%**. Nejvýznamnějším druhem dopravy je silniční doprava, která se v součtu nákladní a osobní dopravy podílí na celkovém výkonu dopravy zhruba 37%. Kanada má téměř 900.000 km silnic a 38.000 km dálnic. Hlavní osou dálničních tahů je **Trans-Canada Highway**, která protíná Kanadu v jižní části území podél hranice s USA a prochází hlavními městy 9 provincií. Dálnice spojuje (byť s pomocí trajektu) město Victoria na ostrově Vancouver s hlavním městem provincie Newfoundland a Labrador St. John's. Nejdélší nepřerušovaný úsek dálnice je dlouhý 7.511 km a je považován za nejdélší dálnici na světě. Dálnice je většinou dvoupruhová, ve velkých městech (např. Toronto, Montreal) může narůst počet pruhů až na 14 (dva krajní jsou odbočovací). Vzhledem k obrovské rozloze vynakládá Kanada každoročně na údržbu dálniční a silniční sítě velké prostředky.

Velký význam v přepravě zboží na velké vzdálenosti má železniční doprava (a to zejména v případě dřeva, uhlí, železné rudy a dalších surovin). Délka železničních tratí dosahuje 48.000 km a je jedna z nejdélších na světě. Největší kanadskou železniční společností podle tržeb i délky železničních tratí je **Canadian National Railway** (CN) se sídlem v Montrealu. V roce 2011 to byla jediná kanadská společnost spojující vlastními prostředky pacifické a atlantické pobřeží Kanady. Další významnou železniční společností je **Canadian Pacific Railway** (CPR) se sídlem v Calgary.

V osobní přepravě je hojně využívána letecká doprava. K největším mezinárodním letištím patří Toronto, Montreal a Vancouver. Kanada má 26 letišť jako součást národního leteckého systému (NAS), která zajišťují 94% civilní letecké dopravy. Letiště jsou z větší části vlastněna Transport Canada a provozována Canadian Airport Authorities. NAS tvoří letiště v hlavním městě (Ottawa), v hlavních městech 10 kanadských provincií (tj. Victoria, Edmonton, Regina, Winnipeg, Toronto, Quebec, Halifax, Fredericton, Charlottetown, St. John's), v hlavních městech 3 kanadských teritorií (Whitehorse, Yellowknife, Iqaluit)

a letiště ve městech s roční letovou kapacitou více než 200.000 pasažerů (např. Vancouver, Montreal, Calgary, Saskatoon, Thunder Bay). V Kanadě je dále k dispozici 726 certifikovaných letišť pro podporu plánovaných i neplánovaných letů a 1700 aerodromů pro podporu odletu a přistání. Největší leteckou společností je **Air Canada**. Mezi menší provozovatele patří letecké společnosti WestJet Airlines (sídlo v Calgary), Porter Airlines (Toronto), Jazz Air (Halifax). Podíl vodní dopravy je relativně malý.

Veřejná hromadná doprava, silniční i železniční, má v Kanadě relativně malý význam. Nabídka, kvalita i příznivé ceny osobních automobilů a stále ještě dostupná cena pohonných hmot činí z automobilů základní dopravní prostředek na malé a střední vzdálenosti. Vzhledem k rozmachu petrochemického průmyslu má velký význam potrubní přeprava (ropovody, plynovody). Největším vlastníkem ropovodů v Kanadě je firma **Enbridge** se sídlem v Calgary. Nejdelším ropovodem je Enbridge Canadian Mainline v délce 2.306 km, který vede z Edmontonu (Alberta) do Gretny (Manitoba) a pokračuje ze Sarnie (Ontario) do Montrealu (Quebec). Největším vlastníkem plynovodů v Kanadě je firma **TransCanada** se sídlem v Calgary. Nejdelším plynovodem je TransCanada Alberta System v délce 23.095 km. Následuje plynovod TransCanada Canadian Mainline v délce 14.101 km. Ten vede od hranice provincií Alberta a Saskatchewan na východ na hranici provincie Quebec se státem Vermont v USA.

V současné době se nachází v různé fázi rozpracovanosti několik významných projektů rozvoje přepravy zboží po Kanadě s přesahem do ostatních zemí severoamerického kontinentu. Jedná se zejména o projekt [Asia-Pacific Gateway](#), který by měl zajistit přepravu zboží napříč kontinentem ve směru západ – východ z přístavu ve Vancouveru (jde převážně o zboží z/do asijských přístavů), a také tzv. [Mid-Continent Corridor](#), který je již v současné době provozován mezi přístavem Churchill (provincie Manitoba) u Hudsonova zálivu a Mexikem, a který obsluhuje mimo jiné významná centra amerického středozápadu jako jsou Minneapolis, Chicago nebo Kansas City. Významným logistickým centrem se pak svou polohou na křižovatce těchto dopravních koridorů stává hlavní město Winnipeg provincie Manitoba.

Telekomunikace

Podíl telekomunikací na tvorbě HDP dosahuje **2,6 %**. V sektoru pracuje zhruba 120 tis. lidí. Telekomunikace mají vzhledem k velké rozloze Kanady **klíčové postavení**. To je nejvíce patrné v odlehlých oblastech, neboť umožňují propojení řídké obydlené severu země s většinou populace žijící v úzkém jižním pásu u hranic s USA. V Kanadě má zhruba 85% domácností internetové připojení. Zhruba 90% firem používá internet a kolem 50% všech kanadských firem má vlastní webovou stránku. Internetové prodeje představují 15% veškerých obchodních transakcí.

Federální vláda i provinční vlády zkoumají možnosti ke zvýšení přístupu občanů a firem k internetu s jednoznačným účelem zvýšení ekonomické prosperity. Největší telekomunikační firmou dle tržeb je **Bell Canada** se sídlem v Montrealu. Její tržby v roce 2011 dosáhly 19,5 mld. CAD. Následují firmy **Rogers Communications** (Toronto) a **Telus** (Burnaby). Uvedené firmy nabízejí telefonické i datové služby, vysokorychlostní internet, kabelovou televizi.

Mobilní komunikace jsou nejdynamičtěji rostoucím telekomunikačním oborem. Za posledních 10 let investovali poskytovatelé mobilní telekomunikace do svých sítí cca 15 mld. CAD. Pokrytí mobilním signálem je však většinou omezeno na oblasti velkých a středních měst a podél hlavních silničních tahů. V současnosti používají Kanadčané cca 25 milionů mobilních telefonů, více než 1,5 mil. pagerů a přes 10 tisíc satelitních telefonů. V posledních letech vstoupili na trh menší mobilní operátoři (Wind Mobile, Mobility a Public Mobile), kteří nabízejí společně hlasové a datové služby a jsou o 40% levnější než tři výše uvedené velké telekomunikační firmy. Podobně jako v ČR postupně klesá v Kanadě počet pevných telefonních linek. Mezi pouze "bezdrátové" domácnosti patří již 15% kanadských domácností.

Telekomunikační trh je upraven federálním zákonem "Telecommunications Act 1993". Tento zákon například stanovuje maximální vlastnický podíl zahraničního subjektu v kanadských telekomunikačních firmách je **33,3%**.

Energetika (včetně jaderné)

Kanada je největší spotřebitel elektřiny na obyvatele na světě a zároveň 6. největší producent elektřiny na světě. Tvrdé klima, energeticky náročný průmysl a velké vzdálenosti mezi sídelními celky mají za následek vysokou spotřebu energie. Energetický sektor je důležitou částí kanadské ekonomiky v oblasti investic, obchodu, výnosů a zaměstnanosti.

Produkce elektřiny v roce 2010 dosáhla **570,9 TWh** a meziročně se snížila o 1,6%. Výroba elektřiny nepřetržitě klesá od roku 2007. Hlavním zdrojem energie jsou **vodní elektrárny** (61,3%

celkové výroby), následují uhlí (18,4%), jaderné elektrárny (15%), zemní plyn (4,4%) a obnovitelné zdroje (0,9%). Kanada je 3. největší producent elektřiny z vodních elektráren na světě po Číně a Brazílii. Z celkové produkce elektřiny připadá nejvíce na provincii Quebec (33%) a Ontario (25%). V provincii Quebec vyrábějí vodní elektrárny 97% elektřiny a v provincii Ontario vyrábějí jaderné elektrárny 56% elektřiny. Největší producent elektřiny z fosilních paliv je provincie Alberta.

Kanada je 6. největší producent ropy a 3. největší producent zemního plynu na světě. Zásoby ropy ve dosahují 172,8 mld. barelů. Zhruba 97% zásob je ve formě tzv. ropných písků (oil sands) v provincii Alberta. **Kanada má 2. největší prokázané zásoby ropy na světě** po Saudské Arábii. Dobývání ropy z pískových sedimentů je ovšem energeticky náročné a relativně ekonomicky méně výhodné. Vyplácí se pouze při vysokých cenách ropy na světových trzích. Náklady na těžbu ropy tímto způsobem se pohybují okolo 30-35 USD na barel. Produkce ropy v roce 2010 dosáhla 3,7 mil. barelů denně a meziročně se zvýšila o 5%. Produkce zemního plynu v roce 2010 dosáhla 413 mil. m³ denně a meziročně poklesla o 3,4% a snižuje se nepřetržitě od roku 2006.

Kanada má **11. největší prokázané zásoby uhlí na světě** dosahující 6,58 mld. tun. Produkce uhlí v roce 2010 dosáhla **67,9 mil. tun** a meziročně se zvýšila o 8,5%. Kanada má **4. největší prokázané zásoby uranu na světě** dosahující 485 tis. tun a je **2. největší producent uranu na světě** po Kazachstánu. Produkce uranu v roce 2010 dosáhla 9.786 tun (18% světové produkce) a meziročně se snížila o 4%.

Kanada je čistým exportérem elektřiny. Export elektřiny v roce 2010 dosáhl 45,6 TWh a meziročně poklesl o 14,4%. Import elektřiny dosáhl 20,2 TWh a meziročně vzrostl o 8,6%. Kanada je **2. největší exportér elektřiny na světě.** Kanada je čistým exportérem energetických surovin. Export ropy v roce 2010 dosáhl 2,06 mil. barelů denně a import ropy 776 tis. barelů denně. Export zemního plynu činil 253 mil. m³ denně a import 90 mil. m³ denně. Kanada je **2. největší exportér zemního plynu na světě** po Rusku. Export uhlí v roce 2010 dosáhl 31 mil. tun a import 12,8 mil. tun. Kanada je **7. největší exportér uhlí na světě.** Export energetických surovin a elektřiny v roce 2010 dosáhl hodnoty 90,9 mld. CAD, přičemž na ropu připadlo 50,1 mld. CAD a na zemní plyn 15,6 mld. CAD.

USA jsou největším odběratelem kanadské elektřiny a energetických surovin. Zemní plyn z Kanady se exportuje výhradně do USA a ropa téměř výhradně. Kanadské uhlí směřuje kromě USA také do Japonska, Jižní Koreje, Číny a Brazílie. Uran se exportuje do USA, Japonska a Francie. Kanada energetické suroviny také dováží. Ropa se dováží především z Alžírsko, Velké Británie, Norska, Kazachstánu a Saudské Arábie. Zemní plyn se do Kanady dováží pouze z USA a ve zkapalněném stavu z Trinidad/Tobago, Kataru a Peru. Uhlí dováží Kanada především z USA, Kolumbie, Indonésie, Velké Británie a Ruska.

Kanadská ústava rozděluje pravomoci energetické politiky mezi federální vládu a provinční vlády. Provincie vlastní přírodní zdroje a jsou zodpovědné za většinu aspektů regulace a rozvoje energetiky v rámci svých geografických hranic. Federální vláda je zodpovědná za harmonizaci energetické politiky v národním měřítku, za podporu regionálního ekonomického rozvoje, mezinárodní obchod a obchod mezi provinciemi. Do energetického výzkumu jsou zapojeny federální i provinční vlády.

Jaderná energetika

Kanada je jednou ze zemí, které světu přinesly jadernou energii. Jaderný fyzik George Laurence začal v letech 1939-40 práce na vývoji jaderného reaktoru. S týmem kanadských, britských a francouzských vědců se mu podařilo v září 1945 v laboratořích Chalk River (provincie Ontario) sestavit první funkční jaderný reaktor mimo území USA. Jaderná energie se podílí **15%** na výrobě elektřiny, v provincii Ontario dokonce 58%. V Kanadě je **5 jaderných elektráren s 18 reaktory CANDU** v provozu s instalovaným výkonem 12.679 MW. Jaderné elektrárny se nacházejí v provinciích **Ontario** (Bruce, Darlington, Pickering), **Québec** (Gentilly) a **New Brunswick** (Point Lepreau). Kanadské reaktory CANDU jsou v Kanadě v provozu od roku 1962 a v zahraničí od roku 1972 (Argentina, Rumunsko, Čína, Jižní Korea).

Kanadský jaderný průmysl reprezentuje zhruba 160 firem a přímo zaměstnává 21.000 lidí a nepřímo dalších 10.000 lidí. Mezi největší firmy patří Ontario Power Generation (vlastník a provozovatel JE Darlington a Pickering), Bruce Power (provozovatel JE Bruce), CANDU Energy (vývoj reaktorů CANDU) a Cameco (největší světový producent přírodního uranu). Hodnota exportu kanadské jaderné elektřiny do USA dosahuje 1,2 mld. CAD ročně. **Kanada má největší zásoby vysoce kvalitního přírodního uranu na světě** a je **2. největší producent uranu na světě.** Největší naleziště uranu na světě je Cigar Lake v provincii Saskatchewan. Zahájení produkce se tu předpokládá v polovině roku 2013. **Kanada**

zajišťuje 20% světových dodávek uranu a více než 50% světových dodávek radioizotopů pro jaderné lékařství. Kanadský uran se používá výlučně pro výrobu elektřiny.

Jaderná energie má v Kanadě i po jaderné havárii v japonské Fukušimě nadále podporu vlád provincií (Ontario, Québec, New Brunswick), ve kterých jsou jaderné elektrárny. Jaderná energie je dlouhodobě spolehlivý, stabilní a relativně bezpečný zdroj energie, který přispívá ke snižování emisí skleníkových plynů. Překážky pro větší rozmach jaderné energetiky nejsou technologické, ale primárně politické a finanční. Výstavba jaderné elektrárny s jedním reaktorem stojí zhruba 6 mld. USD. Jaderná energie se stává důležitým konkurentem obnovitelných zdrojů energie (vítr, slunce, mořský příliv, biomasa, geotermální energie), které jsou v Kanadě hodně dotované. Kanada chce hrát klíčovou roli v globální expanzi jaderné energie. V letech 2014-2024 bude v Kanadě probíhat rekonstrukce (refurbishment) 10 jaderných reaktorů s odhadovaným nákladem 20 mld. CAD, což prodlouží jejich životnost o 25-30 let. Zvýšenou roli ve financování vývoje nových jaderných technologií musí v delším časovém horizontu převzít privátní sektor. Technologický vývoj je nutné urychlit pro zajištění bezpečného uskladnění použitého jaderného paliva a možné využití jeho zbývajícího energetického obsahu (dnes představuje 95% potenciální energie).

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Kanada není příjemcem rozvojové pomoci. Poskytování rozvojové pomoci je naopak důležitou součástí kanadské zahraniční politiky.

Ve finančním roce 2010-11 poskytla Kanada na rozvojovou pomoc v souhrnné hodnotě **5,165 mld. CAD**. Největší část rozvojové pomoci Kanady (70%) realizovala vládní organizace pro mezinárodní rozvoj [Canadian International Development Agency](#) (CIDA), která je podřízena Ministerstvu pro mezinárodní spolupráci. CIDA vydala na rozvojovou pomoc 3,591 mld. CAD. Vládní rozvojovou pomoc dále poskytly Ministerstvo financí (847 mil. CAD), Ministerstvo zahraničních věcí a zahraničního obchodu (308 mil. CAD), Výzkumné centrum mezinárodního rozvoje (173 mil. CAD), Ministerstvo občanství a imigrace (136 mil. CAD), Kanadská královská policie (37 mil. CAD), Ministerstvo obrany (17 mil. CAD), Ministerstvo zdravotnictví (13 mil. CAD), Ministerstvo životního prostředí (10 mil. CAD), Ministerstvo práce, Ministerstvo přírodních zdrojů, Ministerstvo průmyslu a Kanadské národní parky.

Mezi **prioritní témata rozvojové pomoci** patří:

- zvýšení bezpečnosti potravin
- zajištění bezpečnosti dětí a mládeže
- stimulace trvale udržitelného ekonomického růstu
- zajištění bezpečnosti a stability
- pokrok demokracie

Mezi největší příjemce bilaterální rozvojové pomoci patřily Afghánistán (214 mil. CAD), Haiti (210 mil. CAD), Mozambik (103 mil. CAD), Etiopie (93 mil. CAD) a Tanzánie (88 mil. CAD).

Mezi největší příjemce bilaterální humanitární pomoci patřily Pakistán (81 mil. CAD), Súdán (36 mil. CAD), Haiti (29 mil. CAD), Keňa (22 mil. CAD), Kongo (19 mil. CAD), Etiopie (13 mil. CAD), Niger (12 mil. CAD) a Čad (9 mil. CAD).

V rámci multilaterální rozvojové pomoci obdržely nejvíce peněz následující instituce: World Food Program (186 mil. CAD), Global Fund for Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (150 mil. CAD), African Development Bank Group (114 mil. CAD), World Bank (103 mil. CAD) a Asian development Bank (83 mil. CAD).

Mezi největší příjemce rozvojové pomoci na jednotlivých kontinentech patřily:

Afrika - Mozambik, Etiopie, Tanzánie, Malí, Ghana, Senegal, Súdán.

Latinská Amerika - Haiti, Honduras, Kolumbie, Peru, Bolívie.

Asie - Afghánistán, Západní břeh a Gaza, Bangladéš, Pákistán, Vietnam.

Evropa - Ukrajina.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Ministr financí James Flaherty předložil v parlamentu dne 29.3.2012 rozpočet kanadské federální vlády na fiskální rok 2012-13. (Pozn. Rozpočtový rok začíná 1.4. a končí 31.3.). Rozpočet počítá **s deficitem 21,1 mld. CAD** a byl prezentován pod názvem „Economic Action Plan 2012“. Mezi rozpočtové priority Harperovy vlády patří **podpora inovací a špičkového výzkumu, podpora tvorby pracovních míst a příležitostí, rozvoj přírodních zdrojů a zajištění udržitelných sociálních programů**. Cílem kanadské vlády je **během 3 let dosáhnout vyrovnaný rozpočet** (tj. ve fiskálním roce 2015-16). Harperova vláda se zavázala nadále **udržovat nízké daně**.

V oblasti podpory inovací a špičkového výzkumu chce vláda podpořit investice privátních firem do inovací. Vláda například poskytne finance (400 mil. CAD) na zřízení velkých fondů rizikového kapitálu, které budou řízeny privátním sektorem. Kanadská vláda také poskytne dvojnásobnou podporu na inovační činnost firem skrze program Industrial Research Assistance Program (110 mil. CAD), podpoří činnosti rizikového kapitálu Business Development Bank of Canada (100 mil. CAD), zajistí trvalou existenci programu komercializace inovací (95 mil. CAD během 3 let a pak 40 mil. CAD ročně) nebo finančně přispěje (67 mil. CAD) hlavní vládní organizaci pro výzkum a vývoj (the National Research Council) na výzkum pro potřeby kanadského průmyslu. Vláda rovněž finančně podpoří výzkumnou spolupráci mezi univerzitami a firemním sektorem (500 mil. CAD během 5 let pro neziskovou organizaci Canada Foundation for Innovation), partnerství ve výzkumu mezi akademickou a firemní sférou formou grantů (37 mil. CAD), špičkový aplikovaný výzkum v oblasti lidského zdraví (60 mil. CAD pro neziskovou organizaci Genome Canada) či zapojení Kanadčanů do globálních výzkumných sítí (10 mil. CAD během 2 let pro Canadian Institute for Advanced Research).

V oblasti podpory tvorby pracovních míst a příležitostí vláda o 1 rok prodlužuje poskytování dočasné daňové slevy ve výši 1.000 CAD k nabírání nových zaměstnanců v malých firmách (Hiring Credit for Small Business) s nákladem 205 mil. CAD a omezuje růst plateb za pojištění v nezaměstnanosti (Employment Insurance) na 0,05% ročně. Vláda finančně podpoří získávání pracovních dovedností a zkušeností u mladých lidí (50 mil. CAD během 2 let) a zaměstnávání handicapovaných lidí (30 mil. CAD během 3 let). Vláda rovněž podpoří vzdělávání původních obyvatel (First Nations) a výstavbu či renovaci škol na jejich území (500 mil. CAD během 3 let). Program dočasného zaměstnávání zahraničních pracovníků v Kanadě (Temporary Foreign Worker Program) bude cílený, pružný, proaktivní a mnohem více bude odpovídat potřebám pracovního trhu. (Pozn. Kanada má velký nedostatek kvalifikovaných pracovníků v těžebním sektoru, energetickém sektoru, stavebnictví a potřebuje rychle zaplnit volná místa u profesí jako jsou svářeči, elektrikáři, zeměměřiči, inženýři).

V oblasti rozvoje přírodních zdrojů pracuje v Kanadě více než 760.000 lidí. V příštích 10 letech se plánuje více než 500 hlavních ekonomických projektů s hodnotou investic vyšší než 500 mld. CAD. Kanadská vláda plánuje výrazné zjednodušení a urychlení schvalovacího procesu u takových projektů. Vyhodnocení vlivu těžby surovin nebo výstavby nové energetické infrastruktury na životní prostředí se bude provádět u každého projektu pouze jednou (na federální či provinční úrovni) a nikoliv dvakrát jako dosud. Každý energetický projekt bude schválen či odmítnut nejdéle do 2 let od podání žádosti včetně konzultací s domorodými obyvateli, pokud projekt zasáhne jejich území. Vláda finančně přispěje na posílení bezpečnosti současných produktovodů (13,5 mil. CAD během 2 let) a o 1 rok prodlužuje dočasné daňové slevy ve výši 15% pro geologický průzkum (Mineral Exploration Tax Credit).

V oblasti zajištění udržitelných sociálních programů vláda prodloužila věk pro nárok na pobírání státního důchodu (Old Age Security - OAS) **z 65 na 67 let**. Tato změna začne platit od 1.4.2023 a plně bude implementována od ledna 2029. Zvýšení věku pro nárok na státní důchod nepostihne občany, kteří byli dne 31.3.2012 starší 54 let. (Pozn. Průměrná výše **OAS** je 510 CAD měsíčně a má na ní nárok každý, kdo žil v Kanadě déle než 10 let. Občané, kteří vydělávali více než 112.772 CAD čistého ročně, nemají nárok na OAS. Občané, kteří vydělávali méně než 16.368 CAD čistého ročně, mají v důchodu nárok ještě na garantovaný doplněk příjmu - Guaranteed Income Supplement - **GIS**, jehož výše je 492-732 CAD měsíčně).

Ministr financí Flaherty představil v parlamentu také **plán na dosažení vyrovnaného rozpočtu během 3 let**, který je spojený s úspornými opatřeními. Do mírného přebytku (3,4 mld. CAD) by se měl dostat rozpočet federální vlády ve fiskálním roce 2015-16. V letošním rozpočtovém roce jsou kráceny výdaje

federálních úřadů o **5,2 mld. CAD**, což představuje 6,9% revidovaných výdajů federální vlády (75 mld. CAD). Nejvyšší úsporná opatření postihují Ministerstvo zemědělství (9,02%), Ministerstvo zdravotnictví (5,72%), Ministerstvo pro kanadské dědictví (5,66%), Ministerstvo obrany (5,51%) a Daňový úřad (5,10%). Dojde rovněž k propuštění 19.200 zaměstnanců federální vlády.

Kanada přestane v dubnu t.r. po 150 letech razit jednocentové mince. Královská kanadská mincovna skončí s distribucí těchto mincí finančním institucím na podzim t.r. a vláda začne mince stahovat z oběhu. Hotovostní transakce budou po započítání prodejní daně zaokrouhlovány na pěticenty. Produkce Královské kanadské mincovny v roce 2011 dosáhla 660 mil. kusů jednocentů. Náklady na výrobu jednocentové mince dosáhly 1,6 centu. Ukončení produkce jednocentových mincí přinese roční úspory 11 mil. CAD.

Od počátku ekonomického oživení v červenci 2009 vytvořila kanadská ekonomika 610.000 pracovních míst. Ekonomický výkon je na vyšší úrovni než v předkrizové době, která v Kanadě začala v říjnu 2008. Oživení kanadské ekonomiky však není kompletní, neboť stále hodně lidí hledá práci. Kanadská ekonomika navíc čelí rostoucí konkurenci rozvíjejících se ekonomik v době, kdy stav globální ekonomiky zůstává nejistý a křehký. Potenciální pokles výkonu globální ekonomiky by určitě negativně ovlivnil kanadskou ekonomiku. Stárnoucí kanadská populace bude postupně vytvářet tlak na veřejné finance a sociální programy.

Kanadská většinová vláda konzervativců premiéra Harpera v rozpočtu na letošní fiskální rok z velké části splnila očekávání a sliby ohledně „menší“ vlády (limited government). Úspory ve výdajích federálních úřadů včetně počtu propuštěných úředníků byly očekávány na vyšší úrovni. Je třeba poznamenat, že se jedná o první rozpočet většinové vlády premiéra Harpera a vláda možná testuje reakci veřejnosti.

Silným důrazem na větší inovační činnost firem a přímou podporu inovacím (tj. více grantů na výzkum oproti daňovým kreditům) se vláda snaží zvrátit nepříznivý vývoj dlouhodobého poklesu produktivity kanadských firem, a to především ve srovnání s americkými firmami. (Pozn. Vláda přijala pouze některá doporučení z Jenkinsovy zprávy o účinnosti vládní podpory výzkumu a vývoje).

Prodloužení věku pro nárok na státní důchod ze 65 na 67 let ukazuje jasnou reakci vlády na tendenci, kdy výdaje na penze neodpovídají ekonomickému výkonu Kanady ani demografickému vývoji.

Přílišná orientace vlády na energetický sektor je pochopitelná vzhledem k obrovským surovinovým zdrojům Kanady a závislosti státní poklady na příjmech tohoto sektoru. (Pozn. Energetický sektor se podílel 25% na celkovém exportu v roce 2011). Kanada však potřebuje vybudovat potřebnou energetickou infrastrukturu na západní pobřeží země dost rychle, neboť o slibné odbytiště v Asii mají zájem i její hlavní konkurenti (USA, Austrálie). Vzhledem k velkým zásobám břidlicového plynu a ropy v USA bude docházet k výraznému poklesu importu energetických surovin od severního souseda a Kanada tak bude muset získat ztracené příjmy z jihu někde jinde.

Státní rozpočet za posledních 5 let (mld. CAD)

Fiskální rok	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
Příjmy	236,0	242,4	233,1	218,6	237,1
Výdaje	222,2	232,8	238,9	274,2	270,5
Saldo	+13,8	+9,6	-5,8	-55,6	-33,4

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Běžný účet platební bilance v roce 2011 skončil deficitem 48,3 mld. CAD. (Pozn. Běžný účet pokrývá transakce se zbožím, službami, výnosy z investic a běžné transfery mezi Kanadou a zahraničím). Ve srovnání s rekordním deficitem v roce 2010 (50,9 mld. CAD) došlo ke snížení o 2,6 mld. CAD.

Zahraniční obchod se zbožím a službami vykázal v roce 2011 **deficit 23,2 mld. CAD** ve srovnání s deficitem 31,8 mld. CAD v roce 2010. Obchod se zbožím vykázal přebytek 1,4 mld. CAD a obchod se

službami deficit 24,6 mld. CAD. Export zboží se meziročně zvýšil o téměř 53 mld. CAD a import zboží o více než 42 mld. CAD. Export služeb se meziročně zvýšil o 3,6 mld. CAD a import služeb o 5,4 mld. CAD.

Bilance výnosů (Pozn. Příjmy a výdaje související se zahraničními investicemi – úroky, dividendy, reinvestované zisky.) vykázala v roce 2011 **deficit 21,1 mld. CAD** ve srovnání s deficitem 16,4 mld. CAD v roce 2010. Výnosy z kanadských investic v zahraničí byly nižší než výnosy ze zahraničních investic v Kanadě. Nejvyšší deficit zaznamenaly výnosy z portfoliových investic (-20,9 mld. CAD) následované výnosy z přímých investic (-2,8 mld. CAD). Naopak výnosy z ostatních investic vykázaly přebytek 2,6 mld. CAD.

Bilance běžných převodů (Pozn. Transakce, které nevedou ke vzniku závazků či pohledávek ve vztahu k zahraničí.) vykázala v roce 2011 **deficit 4,0 mld. CAD** ve srovnání s deficitem 2,7 mld. CAD v roce 2010.

Kapitálový účet platební bilance vykázal v roce 2011 přebytek 4,8 mld. CAD. (Pozn. Kapitálový účet ukazuje převody kapitálu související s migrací obyvatelstva a převody nefinančních hmotných aktiv a nehmotných práv). Ve srovnání s rokem 2010 se přebytek zvýšil o 0,6 mld. CAD.

Finanční účet platební bilance vykázal v roce 2011 přebytek 50,7 mld. CAD. (Pozn. Finanční účet zahrnuje veškeré investiční přeshraniční platby). Ve srovnání s rokem 2010 se přebytek zvýšil o 5,8 mld. CAD.

Platební bilance za posledních 5 let (mld. CAD)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Obchodní bilance	28,6	23,4	-26,9	-31,8	-23,2
Zboží	47,4	45,0	-4,7	-9,0	1,4
Služby	-18,8	-21,6	-22,1	-22,8	-24,6
Bilance výnosů	-13,9	-17,2	-15,6	-16,4	-21,1
Běžné převody	-2,0	-0,9	-2,7	-2,7	-4,0
Bilance běžného účtu	12,7	5,3	-45,2	-50,9	-48,3
Bilance kapitálového účtu	4,2	4,7	4,0	4,8	4,8
Bilance finančního účtu	-18,9	-7,1	40,0	44,9	50,8

Pramen: Statistics Canada

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Dluh kanadské federální vlády v cizích měnách k 31.3.2011 dosáhl **7,6 mld. CAD**.

Dluhová služba (public debt charges) ve finančním roce 2010-11 dosáhla **30,9 mld. CAD**.

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Kanadské bankovníctví je vyspělé a prošlo řadou významných regulačních změn i tržních změn. Je charakterizováno celostátní sítí bankovních poboček, které poskytují širokou škálu služeb od hotovostního platebního styku přes financování až po syndikované úvěry. Tento rámec byl v nedávné době legislativně rozšířen o umožnění charterovým bankám vlastnit korporace investičních dealerů.

Regulace finančního trhu je zajišťována koordinovaně a podílí se na ní centrální banka [the Bank of Canada](#), [Office of the Superintendent of Financial Institutions](#), [the Canada Deposit Insurance Corporation](#) a [the Department of Finance](#). Kanadský systém regulace finančního trhu je velmi úspěšný. Důkazem je, že Kanada byla uchráněna od světové finanční krize v roce 2008 a kanadské finanční ústavy patří k nejzdravějším na světě.

Mezi hlavní funkce centrální banky patří:

- Měnová a úvěrová regulace
- Sledování vývoje a ochrany kanadského dolaru
- Regulace výroby, obchodu, cen a zaměstnanosti měnovými nástroji

Bankovníctví v Kanadě upravují tyto zákony:

- Kanadský bankovní zákon (Canadian Bank Act)
- Zákon o bankách (Bank Act)
- Zákon o měně (Currency Act)
- Zákon o fondech a úvěrových společnostech (Trust and Loan Companies Act)
- Zákon o družstevních úvěrových sdruženích (Cooperative Credit Association Act).

Federální bankovní zákon **dělí banky na dvě kategorie:**

- pro první kategorii bank platí, že jednotlivci nebo i skupině není dovoleno vlastnit více než 10 % akcií;
- banky druhé kategorie mají obdobné pravomoce jako banky první kategorie, ale platí pro ně některá omezení pokud jde o velikost banky, výši aktiv apod. Výjimku tvoří banky USA, na něž se po uzavření Dohody o volném obchodu mezi Kanadou a USA některá omezení nevztahují.

Banky mají obecně povolení k provozování běžných bankovních aktivit:

- šekové účty
- příjem vkladů a vedení účtů
- poskytování půjček a hypoték
- vydávání bankovních a kreditních karet
- finanční leasing
- poskytování bankovních informací a služeb
- zahraničně-obchodní služby a transakce
- burzovní služby a aktivity
- factoring
- investiční operace
- depozitní schránky
- různé aktivity na kapitálovém trhu, devizové transakce apod.

S kanadskými bankami mají navázán korespondenční styk a otevřeny nastroúčty tyto české banky:

- Československá obchodní banka
- Komerční banka
- UniCredit Bank
- Česká spořitelna.

Kanada má čtyři **burzy cenných papírů** - [Toronto Stock Exchange](#), Montreal, Vancouver a Calgary. Hlavním kanadským a důležitým mezinárodním finančním centrem je Toronto. Torontská burza soustřeďuje 80 % burzovních aktivit, po New Yorku je druhá největší na americkém kontinentě a patří mezi 10 největších světových burz cenných papírů.

Přehled hlavních kanadských bank:

Kromě centrální banky se sídlem v Ottawě dominuje kanadskému bankovnímu sektoru **6 velkých komerčních bank**, které představují více než 90 % podíl na bankovním trhu a poskytují veškeré obchodní, bankovní a finanční služby na kanadském trhu:

- [Royal Bank of Canada](#)

- [Bank of Montreal](#)
- [Canadian Imperial Bank of Commerce](#)
- [Toronto Dominion Bank](#)
- [Bank of Nova Scotia](#)
- [National Bank of Canada](#)

5.5. Daňový systém

Daně jsou v Kanadě rozděleny na federální, provinční a municipální.

Federální daně zahrnují:

- daň z příjmu osob (income tax)
- daň z příjmu společností (corporation tax)
- daň ze zboží a služeb (goods and services tax - GST/HST)
- spotřební daň (excise tax)
- sociální pojištění (Canada Pension Plan)
- pojištění pro případ nezaměstnanosti (employment insurance)
- daň z majetku.

Provinční a teritoriální daně patří:

- daň z příjmu osob
- daň z příjmu společností
- prodejní daň ze zboží a služeb (provincial sales tax - PST)
- těžební daně
- kapitálové daně a poplatky z přírodních zdrojů.

Municipální daně zahrnují daň z nemovitosti a daň z podnikání.

Kompletní aktuální přehled daňových sazeb na federální i provinční úrovni lze nalézt na internetové stránce kanadské daňové správy [Canada Revenue Agency](#).

Na většinu zboží a služeb prodávaných v Kanadě ukládá federální vláda daň ze zboží a služeb **GST** (Goods and Services Tax). **GST 0%** je většinou u těchto položek: základní potraviny, obecní voda, městská veřejná doprava, pojištění auta, prodej domu, lékařské služby, léky na předpis, některé zdravotní pomůcky (např. brýle), brýle a kontaktní čočky na předpis, rezidenční nájmy, služby péče o děti, právní pomoc, vzdělávací služby, většina finančních služeb. **GST 5%** se platí za ostatní zboží a služby a veškeré dovozy.

Spolu s GST se na některé zboží vztahuje i federální spotřební daň (Federal Excise Tax). Jedná se o alkoholické nápoje, tabák a tabákové výrobky, benzín a naftu, hodinky a bižuterii.

Provinční prodejní daně (**PST** - Provincial Sales Tax) jsou vedle GST dalším daňovým zatížením, které se aplikuje na zboží při maloobchodním prodeji. Výše PST v jednotlivých provinciích je následující: Saskatchewan (5%), Manitoba (7%), Québec (8,5%) a Prince Edward Island (10%). Provincie Alberta a 3 kanadská teritoria (Yukon, Northwest Territories a Nunavut) mají pouze GST.

Harmonized sales tax (HST)

Na základě dohody federální vlády a vlád 5 kanadských provincií (New Brunswick, Nova Scotia, New Foundland and Labrador, Ontario a British Columbia) došlo v uplynulých letech ke sloučení GST a PST a vytvoření harmonizované prodejní daně (HST). Výše HST v jednotlivých provinciích je následující: Nova Scotia (15%), New Brunswick (13%), New Foundland and Labrador (13%), Ontario (13%) a British Columbia (12%). HST vybírá Canada Revenue Agency a určitou část následně vrací do jednotlivých provincií.

HST 0% je u těchto položek: základní potraviny, obecní voda, městská veřejná doprava, pojištění auta, prodej domu, lékařské služby, léky na předpis, některé zdravotní pomůcky (např. brýle), brýle a kontaktní čočky na předpis, rezidenční nájmy, služby péče o děti, právní pomoc, vzdělávací služby, většina finančních služeb. Nižší sazba **HST 5%** se platí u následujících položek: dětské oblečení a obuv,

---

knihy, noviny, dětské autosedačky, ženské hygienické výrobky a dětské pleny. U ostatního zboží a služeb se platí vyšší sazba HST (12-15% v závislosti na provincii).

Je nutné podotknout, že za záměry o reformu daňového systému nestojí pouze snaha o celkové zjednodušení, ale zejména o narovnání situace veřejných financí v jednotlivých provinciích. Patrné je to zejména v provincii Ontario, kde doprovodné úpravy schválené v rámci daňové reformy (změny ve zdanitelných položkách, osvobození od části daně apod.) v celkovém výsledku přinesou zvýšení rozpočtových příjmů až v řádu několika miliard dolarů ročně.

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance Kanady v letech 2007-2011 (mld. CAD)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Vývoz	532,9	561,2	437,6	476,1	532,4
Dovoz	504,3	537,8	464,5	507,8	555,6
Obrat	1.037,2	1.099,0	902,1	983,9	1.088,0
Saldo	+28,6	+23,4	-26,9	-31,7	-23,2

Zdroj: Statistics Canada

Zahraniční obchod Kanady vykázal v roce 2011 **deficit 23,2 mld. CAD**. Meziročně došlo ke snížení deficitu o 8,5 mld. CAD. Po letech přebytkové obchodní bilance zaznamenala Kanada již třetí rok po sobě deficit. Export zboží a služeb loni meziročně vzrostl o 11,8% a import zboží a služeb o 9,4%.

Export zboží dosáhl hodnoty **457,6 mld. CAD** a meziročně vzrostl o **13%**. Import zboží činil 456,1 mld. CAD a meziročně se zvýšil o 10,2%.

Export služeb dosáhl hodnoty **74,8 mld. CAD** a meziročně vzrostl o **5%**. Import služeb činil 99,5 mld. CAD a meziročně se zvýšil o 5,8%.

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Top 5 exportních trhů pro kanadské zboží v roce 2011

Země	Export (mld. CAD)	Meziroční změna (%)	Podíl na exportu (%)
1. USA	330,1	10,4	73,8
2. Velká Británie	18,8	14,8	4,2
3. Čína	16,8	26,9	3,8
4. Japonsko	10,7	16,0	2,4
5. Mexiko	5,5	9,3	1,2

Zdroj: Statistics Canada

Top 5 importních trhů pro Kanadu v roce 2011

Země	Import (mld. CAD)	Meziroční změna (%)	Podíl na importu (%)
1. USA	220,8	8,6	49,5
2. Čína	48,2	8,1	10,8
3. Mexiko	24,6	11,1	5,5
4. Japonsko	13,1	-2,9	2,9
5. Německo	12,8	13,3	2,8

Zdroj: Statistics Canada

Vzájemný obchod mezi Kanadou a EU v roce 2011 dosáhl hodnoty 91,8 mld. CAD a meziročně se zvýšil o 11,3% (v roce 2010 dosáhl hodnoty 82,4 mld. CAD). **Kanada vykázala deficit 12,2 mld.**

CAD. EU se podílela na zahraničním obchodu Kanady 10,3%. Na celkovém exportu kanadského zboží se EU podílela 8,9% a na celkovém importu Kanady se EU podílela 11,7%.

EU je pro Kanadu 2. největší obchodní partner (po USA) a **2. největší příjemce přímých investic** (po USA).

Kanada je pro EU 11. největší obchodní partner a 3. největší příjemce přímých investic.

Největším obchodním partnerem Kanady mezi 27 zeměmi EU je **Velká Británie**, přičemž vzájemný obrát obchodu v roce 2011 dosáhl hodnoty téměř 29 mld. CAD. Na dalších místech jsou Německo (16,7 mld. CAD), Francie (8,6 mld. CAD), Nizozemsko (7,4 mld. CAD) a Itálie (7,1 mld. CAD).

ČR je 17. největší obchodní partner Kanady mezi zeměmi EU. Hodnota vzájemného obchodu v roce 2011 dosáhla dle kanadských statistik **493,7 mil. CAD**. Nižší obchodní obrát než s ČR v roce 2011 měla Kanada mezi zeměmi EU s Rumunskem (403,2 mil. CAD), Slovenskem (381,6 mil. CAD), Bulharskem (341,3 mil. CAD), Řeckem (254,7 mil. CAD), Lucemburskem (203,5 mil. CAD), Estonskem (195,1 mil. CAD), Slovinskem (115,7 mil. CAD), Maltou (54,1 mil. CAD), Lotyšskem (49,5 mil. CAD) a Kypr (0).

6.3. Komoditní struktura

Hlavní exportní komodity Kanady v roce 2011

Komodita	Hodnota exportu (mld. CAD)	Meziroční změna (%)
1. průmyslové zboží a materiály	117,0	21,2
2. energetické produkty	111,4	22,1
3. stroje a zařízení	80,6	5,9
4. auta a autodíly	59,3	4,4
5. zemědělské a rybí produkty	41,0	11,1
6. lesnické produkty	22,4	2,4
7. ostatní spotřební zboží	16,4	-0,5

Zdroj: Statistics Canada

Hlavní importní komodity Kanady v roce 2011

Komodita	Hodnota exportu (mld. CAD)	Meziroční změna (%)
1. stroje a zařízení	124,7	9,5
2. průmyslové zboží a materiály	98,0	12,7
3. auta a autodíly	71,3	3,7
4. ostatní spotřební zboží	59,6	3,2
5. energetické produkty	52,6	29,7
6. zemědělské a rybí produkty	32,6	10,3
7. lesnické produkty	2,5	-4,9

Zdroj: Statistics Canada

6.4. Dovození podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Kanada patří mezi země s relativně liberální obchodní politikou. Vývozní a dovozní režim upravuje **Zákon o vývozních a dovozních povoleních** ([Export and Import Permits Act](#)), který stanovuje zejména pravidla pro udělování licencí na určité druhy zboží a teritoria a stanovuje zákazy vývozu a dovozu určitých druhů zboží. Součástí této právní normy je Listina zboží podléhající licenčnímu řízení při dovozu a Listina zboží podléhající licenčnímu řízení při vývozu.

Listina zboží podléhající licenčnímu řízení při dovozu se vztahuje zejména na textilní výrobky, zemědělské a potravinářské položky, nebezpečné chemikálie a látky ohrožující životní prostředí, zbraně a munice, apod. Listina zboží podléhající licenčnímu řízení při vývozu obsahuje ohrožené živočišné a rostlinné druhy, dřevní kulatinu, zbraně a další.

Kanadské úřady vyžadují při dovozu zboží následující dokumenty:

- náložní list (konosament), nákladní list, případně jiný dokument o přepravě zboží;
- 2x faktura (nebo dokumenty označující cenu zboží - ceník, katalog, účtenka, dopis, fax, atd.);
- osvědčení o původu zboží (v případě uplatňování režimu Všeobecných celních preferencí - GSP);
- další dokumenty - osvědčení, licence podle typu zboží (např. maso, potraviny, apod.).

Celní systém upravuje Celní zákon (Customs Act) a Zákon o celním tarifu (Customs Tariff Act), kterým je stanoven celní sazebník s dovozními celními tarify. Vývozní cla Kanada neuplatňuje. Kanadská federální vláda je oprávněna vybírat celní poplatky z dováženého zboží, které musí být nahlášeno u Kanadské celní správy (Canada Customs), jež je součástí Ministerstva státních příjmů (Revenue Canada).

Celní sazebník (Customs Tariff) je sestaven na základě harmonizovaného systému klasifikace s členěním položek do desetimístného kódu. Dovozní clo se obvykle stanovuje jako procento z ceny zboží FOB. Kanadské celní sazby jsou celkově mírně vyšší než např. celní sazby USA nebo zemí EU a jejich průměrná výše činí 6%. Vyšší celní sazby existují zejména u zemědělských a potravinářských výrobků, textilu, obuvi, apod. Celní sazebník obsahuje tarify pro režim doložky nejvyšších výhod (MFN), režim Všeobecných celních preferencí (GSP) a na základě Severoamerické dohody o volném obchodu (NAFTA) obsahuje také dovozní cla na zboží z USA a Mexika. Vedle těchto základních celních režimů poskytuje Kanada další zvýhodnění v podobě nižších tarifů pro země Britského společenství (Commonwealth). Nulové dovozní clo se obecně vztahuje na produkty z nejméně rozvinutých zemí za předpokladu, že 40% hodnoty zboží pochází z těchto zemí.

6.5. Ochrana domácího trhu

Většinu zboží lze do Kanady dovézt volně. Dovoz některého zboží je však omezen na základě federálního zákona Export and Import Permits Act. Licenčnímu řízení podléhá dovoz následujícího zboží: **zemědělské produkty, zbraně, ocel, textil a oděvy**. Dovozní povolení vydává Ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodního obchodu Kanady (DFAIT). Licenční řízení je v některých případech spojeno s aplikací dovozních množstevních kvót, které jsou stanoveny buď globálně (zemědělské produkty - např. sýry, drůbež, vejce, mlékárenské položky), nebo teritoriálně (textilní výrobky). U dovozu textilu jsou dovozní kvóty smluvně zakotveny v autolimitačních dohodách, případně mohou být podle kanadské legislativy autonomně stanoveny v případech, kdy dovozy ohrožují domácí výrobu.

V Kanadě dosud existuje **státní monopol na dovoz a prodej alkoholických nápojů**, který je uplatňován v jednotlivých provinciích vždy prostřednictvím jediné pověřené provinční firmy - [Liquor Boards of Canada](#). Výjimkou je provincie **Alberta**, kde je malobchodní prodej, skladování a distribuce alkoholu privatizována od roku 1993.

Některé zboží se nesmí do Kanady dovážet - např. vybrané zemědělské produkty, určité druhy zbraní, pornografické materiály, různé druhy zboží ohrožující zdraví, atd.

Antidumpingové řízení (A/D) vychází z mezinárodně-právní úpravy v rámci WTO s doplněním národními normami - Zákonem o zvláštních dovozních opatřeních (Special Import Measures Act), který upravuje postup kanadských orgánů při A/D řízení a ukládání A/D opatření a Zákonem o kanadském tribunálu mezinárodního obchodu (The Canadian International Trade Tribunal Act), který stanoví působnost tohoto orgánu při ohrožení zájmu domácích výrobců z titulu dumpingu. Tyto předpisy obsahují detailní věcnou i procesní úpravu A/D řízení, které je velmi důsledně uplatňováno. Běžná zákonná lhůta pro trvání A/D opatření (5 let) bývá v některých případech po obnoveném řízení opakovaně prodloužena, čímž A/D opatření de facto ztrácí dočasný charakter a představuje trvalé omezení, resp. zákaz dovozu.

Technické normy a předpisy upravující značení a balení zboží, certifikační postupy a schvalování výrobků se v širokém rozsahu vztahují na dovozy strojů a zařízení, dopravních prostředků, léčiv, potravin, textilu a řady dalších položek. Jedná se zejména o Zákon o spotřebním balení a značení zboží (Consumer Packaging and Labelling Act), Zákon o potravinách a léčivech (Food and Drugs Act), Zákon o kanadských

zemědělských produktech a potravinách (Canadian Agricultural Products and Food Act), Zákon o nebezpečných produktech (Hazardous Products Act) a další.

Při označování zboží se vývozcům do Kanady doporučuje předložit své návrhy etiket a obalů Ministerstvu průmyslu Kanady (Industry Canada) k posouzení před jejich vytištěním, protože zásilka může být při vstupu do Kanady odmítnuta z důvodu nepatrné chyby. Veškeré údaje, které jsou povinně uváděny na balených výrobcích, musí mít **anglickou a francouzskou verzi** s výjimkou názvů výrobce a jejich adresy. V zájmu vývozce se však doporučuje uvádět dvojjazyčně i další doplňkové údaje.

Ostatní důležité právní normy a předpisy:

- Zákon o hospodářské soutěži (The Competition Act)
- Zákon o obchodních společnostech (The Canada Business Corporations Act)
- Zákon o federální dani z příjmu (The Federal Income Tax Act), některé provincie mají vlastní zákony o dani z příjmu právnických osob
- Zákon o nepřímých daních (The Federal Excise Tax Act)
- Zákon o patentech (The Patent Act)
- Zákon o ochranných známkách (The Trade Marks Act)
- Zákon o ochraně autorské (The Copyright Act)
- Zákon o ochraně průmyslových vzorů (The Industrial Design Act)
- Zákon o spotřebním balení a značení (Consumer Packaging and Labelling Act)
- Nařízení o označování dovozního zboží (The Marking of Imported Goods Order)
- Zákon o kanadských zemědělských produktech a potravinách (Canadian Agricultural Products and Food Act)
- Zákon o potravinách a léčivech (Food and Drugs Act)
- Zákon o značení textilních výrobků (The Textile Labelling Act)
- Zákon o nebezpečných produktech (The Hazardous Products Act)
- Zákon o veterinárních chorobách a ochraně (The Animal Disease and Protection Act)
- Zákon o kontrole masa (The Meat Inspection Act)
- Zákon o ohrožených druzích živočichů a rostlin (Endangered Species Act)
- Zákon o puncování drahých kovů (The Precious Metal Marking Act)
- Zákon o ochraně rostlin (The Plant Protection Act)
- Průmyslové normy (BNQ, CSA, CGSB, ULC, CGA)

Specifická pravidla týkající se značení výrobků má provincie **Québec**. Zboží distribuované k prodeji v této provincii musí být označeno ve francouzštině. Tato povinnost platí i v případě záručních listů, návodů k použití a tištěné reklamy, objednávek, faktur, katalogů atd.

6.6. Zóny volného obchodu

Kanada má v platnosti Dohody o volném obchodu (FTA) s následujícími 11 zeměmi. V závorce je datum vstupu v platnost.

NAFTA - USA, Mexiko (1.1.1994)

Izrael (1.1.1997)

Chile (5.7.1997)

Kostarika (1.11.2002)

EFTA - Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Norsko, Island (1.7.2009)

Peru (1.8.2009)

Kolumbie (15.8.2011)

Kanada uzavřela Dohodu o volném obchodu s následujícími 2 zeměmi. Dohody však ještě nevstoupily v platnost, neboť nebyly schváleny parlamentem Kanady či smluvní země. V závorce je datum podpisu.

Jordánsko (28.6.2009)

Panama (14.5.2010)

Honduras - jednání dokončena (12.8.2011)

Ve stádiu jednání jsou FTA s následujícími zeměmi:

- Singapur (od 21.10.2001)
- Guatemala, Salvador, Nikaragua (od 21.11.2001)
- Bolívie, Ecuador (od srpna 2002)
- Jižní Korea (od 15.7.2005)
- Dominikánská republika (od 7.6.2007)
- 15 zemí CARICOM (tj. Antigua a Barbuda, Bahamy, Bermudy, Belize, Dominika, Grenada, Guayana, Haiti, Jamajka, Montsera, Saint Lucia, St. Kitts a Nevis, St. Vincent a Grenadiny, Surinam, Trinidad a Tobago) - od 18.10.2007
- **EU** (od 6.5.2009)
- Maroko (od 10.10.2009)
- Indie (od 17.11.2009)
- Ukrajina (od 15.6.2010)

Z pohledu ČR je nejzávažnější právě probíhající jednání o tzv. Komplexní hospodářské a obchodní dohodě s EU (**Comprehensive Economic and Trade Agreement - CETA**). Vyjednávací proces byl zahájen na summitu EU-Kanada dne 6.5.2009 v Praze. Jednání se týkají následujících oblastí: obchod se zbožím a službami, pravidla původu zboží, investice a řešení sporů, veřejné zakázky, ochrana duševního vlastnictví (patenty, zeměpisná označení).

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

V oblasti vzájemné ekonomické spolupráce jsou v platnosti následující smluvní dokumenty (datum vstupu v platnost) :

- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Kanady o vypořádání finančních otázek (Ottawa, 14.4.1973);
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Kanady o spolupráci při mírovém využívání jaderné energie (22.2.1995);
- Smlouva mezi ČR a Kanadou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (28.5.2002);
- Dohoda mezi ČR a Kanadou o podpoře a ochraně investic (22.1.2012).

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Kanada patří k tradičním obchodním partnerům ČR. Kanada je 43. největší exportní trh pro ČR. Od roku 2008 se Kanada posouvá na žebříčku největších exportních trhů pro české firmy. Tehdy byla ještě na 50. místě.

Český vývoz do Kanady v roce 2011 dosáhl hodnoty 4,6 mld. Kč a meziročně se zvýšil o 61,2%. Hodnota dovozu činila 3,4 mld. Kč a meziročně stoupla o 1,3%. Obrat vzájemného obchodu dosáhl hodnoty 8 mld. Kč a meziročně se zvýšil o 28,8%. **V roce 2011 zaznamenala ČR poprvé v historii kladnou obchodní bilanci.**

V teritoriálním členění je nejvýznamnějším obchodním partnerem z kanadských provincií pro české exportéry tradičně **Ontario** (53% exportu do Kanady), následuje Québec (23%), Nova Scotia (8%), British Columbia (6,5%), Alberta (4,2%), Manitoba (2,7%) a Saskatchewan (1,7%).

Vzájemná obchodní výměna v letech 2007-2011 (mld. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Vývoz ČR	3,18	3,32	2,82	2,85	4,60
Dovoz ČR	7,17	5,89	3,80	3,36	3,40
Obrat	10,35	9,21	6,62	6,21	8,00
Saldo	-3,99	-2,57	-0,98	-0,51	+1,20

Zdroj: Český statistický úřad

Vzájemná obchodní výměna v letech 2007-2011 (mil. USD)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Vývoz ČR	156,7	195,2	148,9	149,3	260,1
Dovoz ČR	353,7	349,7	199,4	175,8	192,5
Obrat	510,4	544,9	348,3	325,1	452,6
Saldo	-197,0	-154,5	-50,5	-26,5	+67,6

Zdroj: Český statistický úřad

Vzájemná obchodní výměna v letech 2007-2011 (mil. CAD)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Vývoz ČR	318,1	371,8	268,9	318,3	373,0
Dovoz ČR	238,9	233,4	136,5	116,4	120,3

Obrat	557,0	605,2	405,4	434,7	493,3
Saldo	+79,2	+138,4	+132,4	+201,9	+252,7

Zdroj: Statistics Canada

Pozn: Rozdíly mezi českou a kanadskou statistikou jsou způsobeny především metodou **vykazování exportu podle první země určení, zatímco u importu podle země původu** (zkreslení na obou stranách z důvodu velkého množství reexportů u takto geograficky vzdálených obchodních partnerů). Určitou roli hraje i časový posun.

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Hlavní položky českého vývozu do Kanady v roce 2011 (mil. Kč)

kolejnice, výhybky ze železa, oceli	830,1
výrobky lité ze železa, oceli	304,3
části přístrojů osvětlovacích, signalizačních	243,7
mikroskopy jiné než optické	134,4
části, součásti motorových vozidel, traktorů	124,9
enzymy	124,2
nové pneumatiky z pryže	117,9
stroje vyvrtávací-frézovací	116,4
konstrukce, konstrukční prvky ze železa a oceli	102,9
umělá střeva (střívka párků) z tvrzených bílkovin	99,1

Zdroj: Český statistický úřad

Hlavní položky českého dovozu z Kanady v roce 2011 (mil. Kč)

léky	219,0
stroje a přístroje pro výrobu papíru, kartonu nebo lepenky	218,8
výživa pro psy, kočky	201,9
letadla, vrtulníky	134,3
telefonní přístroje, ostatní přístroje pro vysílání, příjem hlasu, dat	133,6
potravinové přípravky	119,8
stroje, přístroje pro automatizované zpracování dat	118,3
luštěniny - suché, vyluštěné, loupané, drcené	117,7
hliník surový, neopracovaný	71,8
listy do pil řetězových	70,0

Zdroj: Český statistický úřad

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Těžební zařízení a technologie - Kanada je zemí s obrovskými zásobami surovin a předním světovým exportérem energetických surovin, kovových rud i vzácných kovů. Těžební průmysl patří mezi hlavní průmyslová odvětví a vytváří 3,5% HDP. Roční příjmy sektoru dosahují 35 mld. CAD a na celkovém kanadském exportu se podílí 21%. Kanada je 2. největší světový producent uranu a niklu, 3. největší producent zemního plynu a 6. největší producent ropy. Kanada patří mezi hlavní producenty uhlí, potaše, zinku, hliníku, mědi, železné rudy, molybdenu, kobaltu, zlata, stříbra, diamantů.

Energetická zařízení (clean energy) - Kanada je 3. největší producent elektřiny na světě z vodních zdrojů, 6. největší producent elektřiny na světě celkově a významný producent elektřiny z dalších obnovitelných zdrojů (biomasa-dřevní odpad, vítr, slunce). Celková produkce elektřiny v Kanadě v roce 2010 dosáhla 571 TWh. Perspektivní jsou především dodávky vodních turbín a paroplynových turbín na zemní plyn.

Technologie na ochranu životního prostředí - Kanada (provincie Alberta) je významným producentem ropy z ropných písků (oil sands). Po těžbě ropných písků zůstávají v krajině tzv. tailings ponds (odkaliště). Perspektivní exportní položkou jsou zařízení na vyčištění odkališť, likvidaci odpadů a rekultivaci krajiny poškozené těžbou ropných písků.

Informační a komunikační technologie - sektor ICT tvoří 31.000 firem a 550.000 lidí. Vývoj softwaru se provádí především pro následující oblasti - podnikové aplikace, elektronická bezpečnost, zdravotnictví, finanční služby a zobrazování. ICT je největší privátní investor do výzkumu a vývoje. Bezdrátové komunikace (např. mobilní aplikace, webové aplikace) patří k nosným oborům ICT pro výzkum a vývoj.

Life sciences - velmi perspektivní odvětví, biotechnologie, farmacie, výzkum neurotických a kardiovaskulárních chorob, onkologie, genomika, proteomika, výzkum léků, klinické zkoušky, moderní lékařské přístroje a zařízení, zdravotnické pomůcky.

Potraviny a nápoje - přes určité obchodní bariéry (supply management system) pro mléčné a drůbežářské produkty mají české potraviny a alkoholické nápoje šanci na kanadském trhu. Roční tržby agro-potravinářského sektoru převyšují 80 mld. CAD.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Velká část českého exportu do Kanady je uskutečňována prostřednictvím poboček kanadských firem v ČR nebo nadnárodních společností. Stále menší část kanadského importu z ČR realizují majetkové účasti českých firem v Kanadě.

TOS Trade Canada Inc., Milton

Tato firma je majetkovou účastí TOS Varnsdorf se sídlem v Miltonu na západním předměstí Toronta. Byla založena v roce 2005 za účelem distribuce výrobků TOS Varnsdorf. Po zániku firmy Omnitrade ztratil TOS Varnsdorf svého zástupce pro Severní Ameriku.

Dle kanadských pramenů působí v ČR zhruba **80 firem** s kanadskou majetkovou účastí ve formě zastoupení firem. **Celková hodnota přímých zahraničních investic (PZI) Kanady v ČR dosáhla 190,8 mil. USD** (údaje ČNB k 30.9.2011). Mezi nejvýznamnější kanadské investory patří následující firmy:

Magna International - jeden z největších světových výrobců autodílů se sídlem v Aurora (provincie Ontario). V ČR působí od roku 1997, má tu 8 výrobních závodů (např. Praha, Nymburk, Chomutov, Chabařovice, České Velenice) a zaměstnává 4.350 lidí.

Bombardier Transportation - světově známý výrobce letadel a kolejových vozidel (vlaky, tramvaje) se sídlem v Montrealu (Québec). V České Lípě vyrábí svařované komponenty pro regionální a příměstské vlaky, lehká kolejová vozidla a vysokorychlostní vlaky, které jsou dodávány do ostatních závodů firmy. V ČR působí Bombardier od roku 1998 a zaměstnává více než 900 lidí.

Baťa - světově známý výrobce a prodejce obuvi se sídlem v Torontě (Ontario). Největší prodejce obuvi v ČR, síť tvoří 83 prodejen. Obchod na Václavském náměstí v Praze je největším obchodním domem firmy Baťa v Evropě. Ke dni 1.7.1992 převzala firma Baťa výrobní divizi n.p. Svit v Dolním Němčí na jižní Moravě, kde vyrábí převážně pánskou usňovou obuv a zaměstnává 260 lidí.

Rio Tinto Alcan - firma se sídlem v Montrealu (Québec) vyrábí plastové obaly pro potravinářství v Hradci Králové od roku 1997 a flexibilní obavy pro potravinářství (např. umělá střívkva párků z tvrzených bílkovin) v Nymburku od roku 2010.

Apotex - největší kanadská farmaceutická společnost se sídlem v Torontě (Ontario) působí v ČR od roku 1992. Dnes je 7. největší společností na českém trhu v oblasti generik. Nabízí více než 70 registrovaných generických přípravků. Zaměřuje se především na oblast všeobecné medicíny, kardiologie, revmatologie, psychiatrie, urologie, neurologie a onkologie. Od roku 2008 nabízí řadu prémiových doplňků stravy (např. enzymatické přípravky, probiotika, výtažky z brusinek).

Macco Organiques - firma se sídlem ve Valleyfield (Québec) vyrábí minerální soli (např. chloridy, octany, sírany, citrany, laktáty, glukonáty, oxidy, fosfáty, dusičnany, fumaráty) pro farmaceutické a potravinářské aplikace v Bruntále od roku 2004.

Adastra Group - mezinárodní konzultační společnost se sídlem v Torontě (Ontario), která dodává softwarová řešení a služby (např. datové integrace, data warehousing, vývoj aplikací, quality assurance, business intelligence, outsourcing). Evropské aktivity firmy jsou řízeny z centrály v Praze. V ČR působí Adastra od roku 1996.

Four Seasons Hotels and Resorts - světoznámý provozovatel luxusních hotelů se sídlem v Torontě (Ontario). V ČR provozuje jediný hotel v Praze od roku 1999.

KSR International - firma se sídlem v Ridgetown (Ontario) vyrábí autodily (pedálové systémy pro osobní auta) v Opavě od roku 2005.

MKU Canada - firma se sídlem v Mississauga (Ontario) vyrábí rozvaděče nízkého napětí a baterií, kabelů a vodičů v Benešově od roku 1992.

Molson Coors - kanadsko-americká firma a 5. největší pivovarnická skupina na světě se sídlem v Montrealu a Denveru se stala v dubnu 2012 majitelem českých pivovarů Staropramen a Ostravar. Významným kanadským investorem v ČR byla donedávna elektrotechnická společnost **Celestica** se sídlem v Torontě (Ontario), která měla výrobní závody v Ráječku na Blanensku a v Kladně. Závod v Ráječku vyráběl od roku 1999 telekomunikační a počítačové komponenty a Celestica ho prodala americkému koncernu Tyco International v listopadu 2009. Závod v Kladně byl v provozu od roku 2001 a zabýval se diagnostikou a opravami elektronických zařízení (např. LCD, herní konzole) a montáží elektronických zařízení (např. mobilní telefony). V březnu 2011 oznámila Celestica, že závod v Kladně uzavírá. Celestica zaměstnávala v ČR více než 2.500 lidí.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Kanadské firmy dlouhodobě projevují zájem o stroje a zařízení, železářské a ocelářské produkty, sklo, textil, oděvy a obuv (zejména pracovní a speciální), nábytek a výrobky pro domácnost, potraviny, alkoholické nápoje.

Až na výjimky nás kanadské firmy zpětně neinformují o dalším průběhu obchodních případů. Velmi dobré zkušenosti jsou ze spolupráce s těmi kanadskými firmami, které jsou dlouhodobě aktivní ve vztahu k ČR. Jejich aktivita je ale dána mnohdy osobními na ČR.

Ekonomický úsek ZÚ Ottawa a kancelář CzechTrade Calgary poskytují informační a kontaktní servis českým firmám. Ty se zajímají cíleně o Kanadu nebo v širším kontextu jako o vstupní bránu do Severní Ameriky. Firmy obracející se na ZÚ Ottawa jsou lépe připravené pro vstup na kanadský trh než tomu bylo dříve, a to jak po stránce techniky exportu, tak po stránce marketingové i jazykové vybavenosti.

Stále se však vyskytují poptávky z ČR, které navozují dojem, že jde spíše o zájem ad hoc – typ „oběžník“ - než o cílevědomou exportní politiku daných firem. Naši vývozci si musí uvědomit, že s trhem jako Kanada je nutné pracovat dlouhodobě, počítat s odlišnostmi Kanady jako celku i jednotlivých provincií. Proto je nezbytné, aby každému rozhodnutí předcházela alespoň základní průzkum trhu a/nebo návštěva teritoria. Je nutné počítat s počátečními nemalými náklady na propagaci, marketing, vytvoření kvalitní sítě odběratelů/distributorů a vyššími dopravními náklady.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Kanada nepatří z pochopitelných důvodů k zemím, kterým Česká republika poskytuje rozvojovou pomoc. Pokud se týká obráceného toku pomoci, od roku 1990 poskytovala kanadská vláda ČR zahraniční rozvojovou pomoc prostřednictvím Kanadské agentury pro mezinárodní rozvoj [Canadian International Development Agency \(CIDA\)](#). V rámci této pomoci bylo realizováno více než 200 projektů spolupráce v celkové hodnotě téměř 20 mil. CAD. V průběhu roku 2001 byly všechny projekty rozvojové pomoci utlumeny a ČR byly vyňata z okruhu zemí, jimž Kanada poskytuje rozvojovou pomoc.

Nejen pro Českou republiku, ale i pro ostatní země středoevropského regionu připravila Kanada v roce 2002 prostřednictvím agentury CIDA pětiletý program **ODACE** (Official Development Assistance in Central Europe Program), který se skládal ze dvou složek:

- 1) budování a posilování institucí pro poskytování rozvojové pomoci
- 2) trojstranná spolupráce.

1) Budování a posilování institucí pro poskytování rozvojové pomoci bylo ukončeno v roce 2005 v souvislosti s tzv. procesem graduace. V jeho rámci byly všechny přímé dotace a podpora směřující do zemí střední a východní Evropy zastaveny.

2) Trojstranná spolupráce se začala rozvíjet v roce 2004 a zahrnuje realizaci třístranných rozvojových projektů. Každá z partnerských zemí identifikuje místní partnery pro spolupráci s příslušnými kanadskými protějšky s cílem uskutečnit společný rozvojový projekt ve třetí zemi. Tyto třístranné projekty vyberou partnerské země na základě předem určených prioritních regionů a sektorů. Tato část programu je pro naše vývozní aktivity velmi zajímavá, např. na poli exportu technologií pro ochranu životního prostředí. Kombinace kanadské zkušenosti a naší znalosti ve vybraných cílových regionech (např. střední a východní Evropa, země bývalého SSSR) může být prospěšná všem zúčastněným.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Podle dostupných údajů ČNB **dosáhl export služeb do Kanady za 1.-3. čtvrtletí 2011 hodnoty 1,38 mld. Kč** a import služeb 1,15 mld. Kč. ČR zaznamenala v obchodě se službami přebytek 228,4 mil. Kč.

Struktura exportu a importu služeb v roce 2011 (mil. Kč)

	Export	Import	Saldo
Cestovní ruch	815,3	696,6	+118,7
Obchodní, odborné a technické služby	295,2	154,0	+141,1
Doprava	239,7	170,2	+69,5
Služby výpočetní techniky a informační služby	11,9	43,9	-32,0
Osobní, kulturní a rekreační služby	1,2	33,5	-32,2
Vládní služby	1,6	18,3	-16,7
Obchodní operace se zbožím	0	16,8	-16,8
Autorské a jiné odměny a licenční poplatky	4,7	2,5	+2,2
Pojišťovací služby	3,2	3,9	-0,7
Služby v oblasti spojů	2,4	11,1	-8,8
Služby operativního leasingu	2,4	0,1	+2,3

Zdroj: Česká národní banka

Mezi překážky pro poskytování služeb v Kanadě patří **omezení vlastnického podílu zahraničních investorů** v některých službách -banky, pojišťovny, telekomunikace, letecká doprava, sdělovací prostředky, vydavatelství. **Problematické uznávání profesních kvalifikací** negativně ovlivňuje možnost získání kvalifikované práce ve službách pro české pracovníky (např. lékaři, zubaři, architekti, inženýři, apod.). Tato činnost je navíc v pravomoci jednotlivých kanadských provincií a v různých provinciích se může lišit.

Zejména pro malé a střední podniky se může stát velkou překážkou **neuznávání úvěrové historie kanadskými bankami**. Je pravidlem, že místní banky požadují po svých klientech doklad o jejich kreditní historii v Severní Americe (Kanada, USA). Nepomůže tedy sebelepší kredit od bank v ČR nebo

EU. Pokud česká firma dosud nevyvíjela v Severní Americe žádnou činnost, může se v Kanadě zpočátku dostat do finančních obtíží.

Perspektivní sektory pro české firmy v oblasti služeb:

- **informační a komunikační technologie**
- **speditérské služby**
- **cestovní ruch** - vyššímu potenciálu bohužel brání zavedení kanadských víz pro české občany v červenci 2009

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Občané České republiky, kteří chtějí v Kanadě krátkodobě pracovat, musí až na několik málo výjimek získat pracovní povolení. A to i v případě, že budou vykonávat neplacenou práci, anebo je bude platit nekanadská společnost. K žádosti o pracovní povolení je nutná potvrzená nabídka od zaměstnavatele schválená kanadským úřadem [Service Canada](#).

Ministerstvo pro občanství a přistěhovalectví vytvořilo ve větších kanadských městech dočasné administrativní úřady, které zjednodušují a urychlují proces najímání pracovníků ze zahraničí. V případě, že existuje na kanadském pracovním trhu nedostatečná nabídka pracovní síly v určitých oborech, vychází vláda kanadským zaměstnavatelům vstříc a schvalovací procedura se zrychluje. To je v současnosti případ poptávky po kvalifikovaných ošetrovatelkách a pečovatelkách – tzv. program [Live-in Caregiver](#) a kvalifikovaných inženýrech a dělnících různých oborů žádaných kanadskými [těžařskými společnostmi v provincii Alberta](#).

K vyhledání zaměstnání můžete využít služeb pracovních agentur nebo nabídky na oficiálních stránkách kanadské vlády [Job Bank](#). Informaci o regulovaných profesích naleznete na [Labour Market Information](#). Podrobné informace o formalitách spojených s vydáváním pracovního povolení jsou k dispozici na internetových stránkách Kanadského velvyslanectví v Praze v sekci [Práce v Kanadě](#).

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Způsob, jakým se výrobek dostane ke konečnému uživateli, závisí především na druhu zboží. Kanadský distribuční systém historicky směřoval ke značné decentralizaci z důvodu řídkého osídlení, velkých vzdáleností a rozdílných klimatických podmínek. Z toho důvodu jen několik málo prostředníků je schopno zajistit reálné pokrytí celého kanadského teritoria. Rostoucí význam regionálních trhů, marketingové strategie a výrobků "šitých na míru" vedly k diverzifikované distribuci u řady průmyslových odvětví.

Většina českých výrobků na své cestě ke konečnému spotřebiteli prochází přes kanadského importéra, velkoobchodního distributora a maloobchodního prodejce. Takový je typický distribuční kanál na kanadském trhu, často však může být (v návaznosti na druh zboží) některý článek z tohoto řetězce vynechán.

V případě složitějších výrobků náročných na prodej a servis je nutné mít velmi dobrého importéra se zájemem na místním trhu (např. při dovozu strojírenských položek). Importér odpovídá za správnou instalaci, provedení výrobku podle kanadských norem, atd. Pro většinu kanadských konečných uživatelů je při výběru zboží na prvním místě **cena**, která v Kanadě (a v celé Severní Americe) ovlivňuje prodej více než například v Evropě.

Další faktor, který významně ovlivňuje prodej, je **vhodný obchodní zástupce**. Zástupce se může osvědčit zejména v případě dovozu zboží náročného na servis a distribuci. Zástupce často zprostředkovává zejména dovoz pro konečného zákazníka. Za poskytované služby mu náleží provize, a to nejčastěji v procentech ze zprostředkovaných prodejů. Tento způsob se často používá u prodeje bižuterie, textilu, apod. U některých komodit je přímo předepsaná forma dovozu prostřednictvím zástupce (alkoholické nápoje - agent zastupuje exportéra u monopolního dovozce v jednotlivých kanadských provinciích).

Při hledání vhodného zástupce (dovozce) doporučujeme se obrátit přímo na kanadské instituce, které mají ve svém programu pomoc potencionálním exportérům – zejména na [Canadian Association of Importers and Exporters](#). Zahraniční kancelář [CzechTrade Calgary](#) je připravena pomoci českým podnikatelským subjektům při vyhledání obchodního partnera v Kanadě. Při hledání cest na kanadský trh lze potencionálním exportérům doporučit také využití zkušeností českých (nebo spíše česko-kanadských) firem, které v teritoriu již působí. Uvedené firmy mají vybudované distribuční a servisní kanály a obchodní prostředí v Kanadě dobře znají. Jedná se především o firmy [TOS Trade Canada, Inc.](#) se sídlem v Milton (Ontario) a [Havlik International Machinery, Inc.](#) se sídlem v Cambridge (Ontario).

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Zájemci o dočasnou práci v Kanadě musí získat **pracovní povolení** (work permit). Každoročně více než 150.000 zahraničních pracovníků přijíždí do Kanady na dočasnou práci a zaplňují pracovní místa, na která kanadští zaměstnavatelé nemohou najít domácí pracovní sílu. Před podáním žádosti o pracovní povolení musí mít zájemci pracovní nabídku od kanadského zaměstnavatele. Velvyslanectví Kanady v ČR i jinde ve světě neposkytují informace o pracovních příležitostech v Kanadě a nemohou pomáhat se sháněním práce. Ve většině případů musí být zaměstnání pro cizince v Kanadě schváleno kanadskému zaměstnavateli úřadem [Human Resources and Skills Development Canada](#) (HRSDC). Toto schválení může být vydáno pouze za podmínky, že pracovní místo nemůže být obsazeno občanem Kanady nebo osobou s trvalým pobytem v Kanadě. Pokud je povolení vyžadováno, musí kanadský zaměstnavatel kontaktovat HRSDC.

Některá zaměstnání nevyžadují souhlas od HRSDC, ale pracovní povolení je nutné. Jedná se například o:

- přesuny manažerů do Kanady v rámci mezinárodní firmy (intra-company transferee)
- dobrovolníci u registrovaných kanadských náboženských a charitativních organizací
- výměna profesorů a postgraduálních studentů
- filmový štáb natáčející dokumentární film nebo cestopis v Kanadě

- dočasný pracovník v rámci programu "Zažijte Kanadu"

Některá zaměstnání v Kanadě **nevyžadují pracovní povolení**. Jedná se například o:

- řádně akreditovaní diplomaté a konzulární úředníci
- novináři přijíždějící reportovat o kanadských událostech
- kněží přijíždějící kázat
- profesionální atleti a členové sportovních týmů účastníci se v Kanadě sportovních událostí
- hudebníci, divadelníci
- řečníci (konference, seminář, apod.)

Žádost o pracovní povolení se podává na Velvyslanectví Kanady ve světě a požadované formuláře musí být vyplněné anglicky nebo francouzsky. Všechny doprovodné dokumenty, které nejsou v angličtině nebo francouzštině, musí být přeloženy. Procesní poplatek za zpracování žádosti o pracovní povolení je nevratný a činí **150 CAD**.

Kanada má **imigrační podnikatelský program**, na jehož základě vytváří místa pro zkušené zahraniční pracovníky, odborníky, podnikatele, investory a samostatně výdělečně činné osoby, jejichž činnost přispívá k rozvoji ekonomiky a společnosti jako celku. Schvalovací proces zahrnuje i posouzení žádosti o trvalý pobyt v Kanadě.

Nejdůležitějším federálním zákonem v oblasti pracovních vztahů je kanadský zákoník práce „[Canada Labour Code](#)“, který platí pro federální pracovníky (doprava, telekomunikace, letiště, rozhlas, televize a některá další odvětví jako např. doly). Většina pracujících se však řídí provinčními zákony, které jsou vytvořeny ve spolupráci s odborovými svazy na základě zmíněného kanadského zákoníku práce.

Více informací k pracovním vízům je k dispozici na webových stránkách ministerstva pro občanství a imigraci: [Citizenship and Immigration Canada](#).

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Před registrací firmy v Kanadě je třeba rozhodnout, zda bude firma působit pouze v rámci jedné provincie nebo na celém území Kanady.

Pokud firma bude působit ve více než 1 kanadské provincii, doporučuje se založit firmu podle federálního zákona. Registrace firmy pro celou Kanadu je upravena zákonem **Canada Business Corporations Act (CBCA)**. Základní podmínky a informace jsou přehledně zpracovány na internetové stránce [IndustryCanada](#). Poplatek za registraci firmy je **200 CAD** (online registrace) nebo 250 CAD (registrace poštou nebo faxem) a trvá **3-4 týdny**. Rejstřík firem vede Ministerstvo průmyslu Kanady (Industry Canada).

Vlastní registrace firmy se provádí vyplněním formuláře **Articles of Incorporation**. Ten obsahuje následující informace:

- jméno firmy
- sídlo firmy (provincie nebo teritorium)
- druhy a maximální počet akcií, které firmy vydá
- omezení na převod akcií
- minimální a maximální počet ředitelů
- případná omezení v činnosti firmy

Pokud se česká firma rozhodne registrovat firmu s působností pouze v jedné nebo několika kanadských provinciích, je třeba si uvědomit, že **každá provincie má vlastní zákon pro registraci firem**.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Kanadský trh má mnoho společných rysů s trhy ostatních průmyslových zemí, což usnadňuje práci těm, kteří se již na trhu západní Evropy nebo USA pohybuji. Na druhou stranu, pokud má vývozce potíže

s dosahováním úspěchů v Americe nebo v Evropě, setká se pravděpodobně se stejnými potížemi i v Kanadě.

Každý vývozce by měl před rozhodnutím, zda vyvážet do Kanady, vzít do úvahy následující aspekty:

- Je použití nebo poptávka po nabízeném zboží ovlivněna zeměpisnou polohou, klimatem nebo sezónními nákupními zvyklostmi? Kanada má drsné podnebí a populace je nerovnoměrně rozptýlena, takže mnoho výrobků se nakupuje v určitou roční dobu. Velkoobchod a v některých případech i maloobchod často nakupují určité produkty až 9 měsíců před začátkem maloobchodní sezóny.
- Kosmopolitní a rozšiřující se multikulturní charakter kanadské společnosti představuje řadu spotřebitelských preferencí (např. v módě).
- Exportér si musí také uvědomit, že více než 6 milionů Kanadčanů mluví a komunikuje francouzsky (žijí především v provincii Québec). Export do této provincie proto bezpodmínečně musí být doprovázen podpůrnými materiály, reklamou a popisy výrobků vč. návodů k použití primárně ve francouzštině. Je také radno konzultovat s místním dovozcem vkus frankofonních Kanadčanů a jejich životní styl, které se mohou od zbytku Kanady odlišovat.
- Kanadští nákupčí kladou velký důraz na včasné dodávky a na následný servis včetně zpětného převzetí vráceného zboží. Kanadští importéři/distributoři totiž ze zákona ručí za defektní výrobky a to posiluje jejich požadavky na kvalitu. Prosazuje se zde trend k rozšířeným zárukám na mnoho druhů zboží dlouhodobé potřeby.
- Vývozce by si měl před vstupem na kanadský trh zodpovědět otázku, jak velkou část kanadského trhu chce zasáhnout, jakých objemů obrátu chce docílit a jak by měl obchod růst. V důsledku technologického pokroku a sociálních změn se trh pro nové výrobky a služby neustále mění.
- V případě nejistého odbytu je vhodné si zjistit, jak velká část kanadského trhu pro příslušný produkt je kryta dovozem a odkud tyto dovozy pocházejí. Trhy pokrývané z velké části kanadskými nebo americkými (a dnes již také mexickými) výrobky se budou patrně bránit pronikání nových dodavatelů. [Trade Facilitation Office Canada](#) (TFOC) může poskytnout exportérům přímo na základě bezplatné registrace tržní informace pro vybrané zboží skupiny.
- Kanadčané jsou značně ovlivněni reklamou a často zůstávají věrni vybrané značce, zejména u balených produktů. Kromě toho jsou klasické reklamní cesty (TV, rozhlas, tisk) velice drahé a pro většinu českých exportérů tak finančně prakticky nedostupné. TFOC zveřejňuje exportní nabídky v tzv. ImportInfo, publikaci rozesílané zhruba 1.000 kanadských importérů. To je jedna z možných, nákladově únosných cest k oslovení zákazníka.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Kanadský mezinárodní obchod je ve stále větší míře vázán mezinárodními obchodními dohodami v rámci WTO, OECD nebo NAFTA.

Nejčastějším místem pro řešení sporů v Kanadě je **soud**. Soudní řízení je ovšem velmi nákladné, vždy se doporučuje kontaktovat zkušeného komerčního právníka a pokusit se vyřešit vzniklé problémy dohodou před zahájením soudního řízení. Jednou z možností je využití internetové služby specializované agentury **Lawyerlocate**, která se zabývá vyhledáváním nejvhodnější odpovídající právní kanceláře v Kanadě podle aktuální potřeby klienta (www.lawyerlocate.ca/categories.php).

Další možností je odborná **rozhodčí komise**, která je jednodušší a levnější alternativou. Jejím posláním je dovést sporné strany k oboustranně přijatelné dohodě. Pro nalezení odpovídajícího arbitra je možno kontaktovat **Alternative Dispute Resolution (ADR) Institute of Canada** (www.amic.org/aboutus.html).

Specializovaným rozhodčím orgánem je pak **Kanadský mezinárodní obchodní tribunál** ([Canadian International Trade Tribunal](#)), který se zaměřuje na rozhodování antidumpingových sporů, sporů o oprávněnost uplatňování tarifních a netarifních nástrojů regulace obchodu a sporů o nedodržování předpisů WTO, NAFTA a AIT u kanadských veřejných zakázek.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Vlády na všech úrovních napříč Kanadou (federální, provinční a obecní) ročně nakupují zboží a služby v hodnotě vyšší než **100 mld. CAD**.

ZÚ Ottawa v oblasti veřejných zakázek úzce spolupracuje s ottawskou firmou **GDS Business Services**, která je oficiálně registrována pro přímý přístup do kanadského elektronického zakázkového systému **MERX** a dlouhodobě v této oblasti úspěšně působí. Vytipované tendry, u nichž je předpoklad zájmu české podnikatelské sféry, jsou zveřejňovány na internetové stránce velvyslanectví, zasílány do ústředí a publikovány institucemi CzechTrade, Svaz průmyslu a dopravy, HK ČR, PP Agency, Businessinfo, ABC Českého hospodářství a na Stránkách podpory exportu Správy českých center, případně jsou bezprostředně upozorňovány přímo příslušné české firmy.

ZÚ Ottawa zaslává přednostně informace o tendrech, které jsou vypsány v kategorii WTO. Pro české firmy je velmi pozitivní skutečnost, že vypisovatel (vláda federální či některé z provincií, příp. město) je zárukou včasné a úplné platby při dodržení všech podmínek případné dodávky. Zároveň je takový kontrakt výbornou referencí a jeho prostřednictvím se mohou české firmy dostat na kanadský trh i pro nevládní klientelu. Přes nesporné výhody tohoto způsobu pronikání na kanadský trh oslovené firmy však bohužel doposud často nereagují buď vůbec nebo opožděně, a to i v případech zajímavých a hodnotově významných veřejných zakázek.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Kanada je zemí s relativně liberálním obchodním a investičním režimem. Vzájemné obchodní a ekonomické vztahy mezi ČR a Kanadou jsou na tradičně dobré úrovni. Přesto je třeba si uvědomit několik specifik, která mohou zejména v počátku obchodní spolupráce negativně ovlivnit vstup české firmy na kanadský trh:

- **Složitá obchodní legislativa** - kanadský trh patří přes obrovskou geografickou rozlohu země svou velikostí populace pouze mezi středně velké země (34,3 mil. obyvatel). Nicméně Kanada je dále členěna na 10 provincií a 3 teritoria s historicky danou vysokou mírou samostatnosti. V různých provinciích se tedy lze setkat s různými předpisy upravujícími tutéž problematiku, což mezinárodní obchod velmi komplikuje (typickým příkladem jsou striktní jazykové požadavky na obaly i doprovodné materiály ve frankofonní provincii Québec).
- V rámci Kanady existují **překážky v meziprovinčním pohybu zboží, služeb, investic a osob**. Jejich odstraňování a zamezení vzniku nových má za úkol speciální Dohoda o vnitřním obchodu (The Agreement on Internal Trade), která byla podepsána až v roce 1995 a je v rámci Kanady považována za výrazný pokrok v postupné harmonizaci obchodních vztahů. Pokud jde o konkrétní překážky, ty se v současné době vyskytují například v preferenci rezidentních subjektů před nerezidentními, v uznávání profesních kvalifikačních pracovníků, v odlišných normách a technických požadavcích na výrobky, v odlišných bezpečnostních předpisech, v přístupu na trhy s energiemi či telekomunikacemi či v přísně provinčním uplatňování státního monopolu na dovoz a distribuci alkoholických nápojů. Seznam nejproblematictějších sektorů lze nalézt na internetové stránce Dohody: www.ait-aci.ca/index_en/ait.htm.
- V Kanadě dosud existuje **státní monopol na dovoz a prodej alkoholických nápojů**, který je uplatňován v jednotlivých provinciích vždy prostřednictvím jediné pověřené provinční firmy, tzv. [Liquor Boards of Canada](http://www.liquorboards.ca). Výjimkou je provincie Alberta, ve které je maloobchodní prodej, skladování a distribuce alkoholických nápojů lprivatizována od roku 1993.
- Zejména pro malé a střední podniky se může stát velkou překážkou **neuznávání úvěrové historie kanadskými finančními ústavy**. Kanadské banky požadují po svých klientech doklad o jejich kreditní historii v Severní Americe, nepomůže sebelepší doklad získaný v ČR nebo jinde ve světě (s výjimkou Kanady a USA). Pokud tedy firma dosud nevyvíjela svou činnost v Severní Americe, může se v Kanadě zpočátku dostat do finančních obtíží.
- Problémem mohou být relativně **přísné předpisy pro dovoz potravin a nápojů**.
- **Přísné technické a ekologické normy a standardy** platné v Kanadě mohou ztěžovat zavádění nových českých výrobků (např. strojů, technologií, investičních celků) na kanadský trh.

České firmy – především střední a malé – by si měly uvědomit, že při pronikání na kanadský trh se i z výše uvedených důvodů jeví smysluplnější podnikat tyto aktivity ve sdružení více firem. Takové řešení může přinést synergický efekt nejen z hlediska efektivnosti investice do marketingu, ale i z hlediska

potenciálního zahraničního obchodního partnera, pro kterého je vždy zajímavější posuzovat komplexní nabídku výrobků a služeb z daného oboru.

Na druhé straně se jistě každý při exportu chce zabezpečit proti platební neschopnosti odběratele. Obecně lze říci, že pokud dodané zboží odpovídá jakostním požadavkům a specifikaci a dodávka přišla ve sjednané době, etablovaní kanadští importéři jsou co do platební kázně spolehliví. Jejich důvěryhodnost potvrdí novému exportérovi úvěrové agentury, např. [Dun & Bradstreet](#) nebo [Equifax Canada](#). Zavedenou praxí je také vyžádání bankovních referencí.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Kanada je členem prakticky všech mezinárodních organizací, dohod či úmluv na ochranu duševního vlastnictví:

- World Intellectual Property Organization (WIPO)
- Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS)
- Paris Convention for the Protection of Industrial Property
- Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works
- The Patent Cooperation Treaty (PCT)

V rámci kanadské federální legislativy je oblast ochrany duševního vlastnictví (intellectual protection rights - IPR) pokryta zákony Patent Act, Trade Marks Act, Industrial Design Act a Copyright Act. Tyto zákony však jsou již zastaralé a při současných technických možnostech různých pirátských firem neposkytují dostatečnou ochranu před porušováním autorských práv. Kanada je tak z hlediska kombinace poměrně slabé legislativy a vyspělých technologií a telekomunikační infrastruktury téměř ideálním místem pro padělatele a piráty všeho druhu. Kanada je také ideální tranzitní zemí pro infiltraci celého lukrativního severoamerického trhu padělanými produkty.

Porušování práv na ochranu duševního vlastnictví je v Kanadě dlouhodobým problémem. **Kanada je už několik let zařazena US administrativou na tzv. Priority Watch List** v rámci každoroční zprávy The Office of the United States Trade Representative (USTR) - "Special 301 Report". Kanada patří společně s Alžírskem, Argentinou, Chile, Čínou, Indií, Indonésií, Izraelem, Pákistánem, Ruskem, Thajskem a Venezuelou mezi 12 největších hříšníků světa v oblasti IPR. Kanadě je vyčítána nedostatečná legislativní ochrana duševního vlastnictví a její vynucování. USA vyzývají Kanadu k realizaci následujících opatření:

- uzákonit ochranu autorských práv v oblasti internetového pirátství včetně plné implementace internetových dohod v rámci WIPO
- zavést tvrdší tresty za porušování IPR
- zvýšit úsilí při vynucování IPR zákonů
- celníci musí mít oprávnění efektivně zastavit tranzit padělaného a pirátského zboží přes Kanadu (bez nutnosti soudního příkazu).

Pokud jde o konkrétní projevy nedostatků v zákonech, lze uvést například skutečnost, že vlastníci duševních práv musí v Kanadě v důkazním řízení předkládat detailní a velmi technickou dokumentaci. To má mnohdy odrazující účinek a často vede ke stažení žaloby. Navíc kanadské úřady zastávají názor, že ochrana duševního vlastnictví je soukromou věcí majitelů patentů a ochranných známek, takže prakticky neexistuje preventivní kontrola na hranicích a přístavech zaměřená na odhalování padělků (pro srovnání: v EU je na hranicích zadrženo téměř 80% z celkového počtu odhalených padělků).

Dalším prohrěškem v oblasti ochrany duševního vlastnictví v Kanadě s negativním dopadem na firmy z EU je **zneužívání geografických názvů potravin a alkoholických nápojů místními výrobci** (např. používání názvů jako Feta cheese, Parmesan cheese, Parma ham, Prosciutto, atd.).

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Obvyklé platební podmínky, se kterými lze se setkat v obchodním styku s kanadskými klienty, se v zásadě nijak neliší od platebních podmínek aplikovaných při obchodování s firmami z jiných vyspělých zemí světa.

Oblíbeným a často využívaným platebním nástrojem je **potvrzený akreditiv**, který chrání jak prodávajícího, tak kupujícího. Akreditiv musí být přijat a potvrzen bankou exportéra a bankou kanadského dovozce. Je vhodné se informovat předem o poplatcích za tuto bankovní službu. Akreditivy

jsou běžně doprovázeny dalšími dokumenty, jako jsou např. nákladní list, potvrzení o pojištění, faktura, balicí list, osvědčení o původu zboží či zdravotní a sanitární osvědčení.

Jiným nástrojem, používaným kanadskými firmami v mezinárodním styku, je **směnka**. Směnka, vystavená a signovaná exportérem, zavazuje kanadského dovozce zaplatit určitou sumu a ve stanovené době. Obvykle se jedná o směnku "na viděnou" nebo splatnou v průběhu 30, 60 či 90 dnů. Běžný postup je takový, že vývozce odešle zboží a předloží doklady o odeslání své bance s instrukcí uvolnit je po provedení platby. Banka vývozce zašle dokumenty a instrukce bance dovozce.

Platba proti vystavené a obdržené faktuře je sice nejjednodušší formou, ale pro exportéra skrývá nemalé riziko. Exportér odešle zboží a dokumenty a je závislý na ochotě dovozce zaplatit sjednanou částku v dohodnuté době (obvykle po obdržení zboží).

Všeobecně lze říci, že ve styku s kanadskými firmami lze používat jakýchkoliv běžných platebních nástrojů, doporučuje se však při sjednávání kupní smlouvy nelitovat peněz na služby kvalitního právníka, znalého místních poměrů. Zejména v případech prodeje přes distributora na maloobchod je nutné pohlídat si nejen podmínky mezi vývozcem a distributorem, ale i podmínky mezi distributorem a konečným odběratelem.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Příklady veletrhů vhodných pro účast českých firem:

[CIM Conference & Exhibition \(Edmonton\)](#)

Mezinárodní veletrh těžebního průmyslu. Koná se každoročně za účasti 300 vystavovatelů.

6.-9. května 2012

[SIAL Canada \(Montreal\)](#)

Největší potravinářský veletrh na západní polokouli. Koná se každoročně, střídavě v Torontu nebo Montrealu.

9.-11. května 2012

[Montreal International Design Show \(Montreal\)](#)

Mezinárodní veletrh interierového designu. Koná se každoročně za účasti 300 vystavovatelů a 20.000 návštěvníků.

24.-26. května 2012

[2012 Global Petroleum Show \(Calgary\)](#)

Jeden z největších veletrhů na světě zaměřený na ropný a plynárenský průmysl. Koná se jednou za 2 roky za účasti 2.000 vystavovatelů a 60.000 návštěvníků.

12.-14. června 2012

[Toronto Gift Show \(Toronto\)](#)

Druhý největší veletrh spotřebního zboží v Severní Americe. Koná se 2x ročně - leden a srpen. Posledního ročníku se zúčastnilo více než 1.000 vystavovatelů a 16.000 návštěvníků. Veletrh není určen veřejnosti. Návštěvníky jsou především nákupčí, obchodní zástupci a maloobchodníci.

12.-15. srpna 2012.

[PDAC International Convention, Trade Show \(Toronto\)](#)

Největší světový veletrh těžební techniky a technologií se koná každoročně v březnu. PDAC 2012 se zúčastnilo více než 1.000 vystavovatelů a více než 30.000 návštěvníků ze 125 zemí světa.

3.-6. března 2013.

[Gas & Oil Expo & Conference \(Calgary\)](#)

Největší světový veletrh ropného a plynárenského průmyslu. Koná se jednou za 2 roky. Minulého ročníku se zúčastnilo více než 500 vystavovatelů z více než 60 zemí světa.

11.-13. června 2013.

Firmám, které hodlají vstoupit na kanadský trh, doporučujeme navštívit specializovaný veletrh. Mnozí vystavující jsou zároveň dovozci nebo distributoři a veletrh je vynikající příležitostí k navázání kontaktů.

Zároveň si české firmy na jednom místě udělají poměrně detailní marketing a více se dozvědí o potenciálních konkurentech.

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Zahraněční investice v Kanadě obecně upravuje zákon [Investment Canada Act](#) z roku 1985. Kanadská vláda podporuje příliv zahraničních investic a nabízí řadu pobídkových programů a daňových úlev. Neexistují zde měnová omezení, ani omezení při repatriaci zisku nebo kapitálu zahraničních investorů. Řada průmyslových odvětví je řízena federální či provinční legislativou, nicméně žádné z nich není zcela uzavřeno pro privátní investice.

Schvalovacímu procesu podléhají:

- přímé akvizice kanadských firem investory z členských zemí WTO pokud je hodnota akvizice vyšší než **312 mil. CAD**
- přímé akvizice kanadských firem investory z nečlenských zemí WTO pokud je hodnota akvizice vyšší než 5 mil. CAD
- přímé investice do finančních služeb, dopravy, produkce uranu a kulturního dědictví s hodnotou vyšší než 5 mil. CAD
- nepřímé investice do finančních služeb, dopravy, produkce uranu a kulturního dědictví s hodnotou vyšší než 50 mil. CAD

Ministr průmyslu Kanady má dle výše uvedeného zákona právo odmítnout zahraniční investici, pokud nepřináší čistou výhodu (net benefit) pro Kanadu.

Kanada omezuje vlastnický podíl zahraničních investorů v některých odvětvích.

Letecká doprava - federální zákon (Canada Transportation Act) omezuje vlastnický podíl zahraniční firmy v kanadských leteckých společnostech na **25%** a podíl na hlasovacích právech rovněž na 25%.

Banky a finanční služby - federální zákon (Bank Act) omezuje vlastnický podíl zahraniční firmy v kanadských bankách na **25%** a podíl na hlasovacích právech u jednotlivců na 20%.

Pojišťovnictví - federální zákon (Insurance Companies Act) omezuje vlastnický podíl zahraniční firmy v kanadských pojišťovnách na **25%** a podíl na hlasovacích právech u jednotlivců na 20%.

Telekomunikace - federální zákon (Telecommunications Act) omezuje zahraniční vlastnictví kanadského telekomunikační firmy na **33,3%**.

Televizní a rozhlasové vysílání - federální zákon (Broadcasting Act) nařizuje, že vysílací licence nemohou být vydány cizincům nebo společností, které jsou cizinci vlastněny nebo kontrolovány přímo či nepřímo.

Těžba uranu - zahraniční vlastnictví v těžbařských společnostech může dosáhnout maximálně **49%**. Pokud je uranový důl pod kanadskou kontrolou, může být zahraniční vlastnický podíl v těžbařské společnosti nadpoloviční.

Rybářství - zahraniční firma může vlastnit maximálně **49%** hlasovacích práv v kanadské firmě, která drží licenci na lov ryb. V opačném případě nebude takové firmě vydána nová licence po vypršení platnosti staré licence.

Knižní vydavatelství, prodej knih - zahraniční vlastnictví v nové kanadské firmě může být maximálně **49%**. Přímá akvizice existující kanadské firmy s majoritním vlastnickým podílem Kanadčanů není povolena.

Kromě federální vlády **zahraniční vlastnictví omezují také kanadské provincie**, a to v následujících sektorech:

- strojírenství, zemědělství, prodej alkoholu, těžební průmysl, zpracování ropy a zemního plynu, optometrie, lékárnictví, obchod s cennými papíry.

Daňové i nedaňové pobídky ve formě grantů, půjček a záruk jsou k dispozici zahraničním investorům za stejných podmínek jako investorům domácím. Pobídky nejsou zaměřeny výhradně na přilákání zájmu zahraničních investorů, země podporuje veškeré investice do oblastí prvotního zájmu: věda a výzkum, podpora regionálních ekonomik, oblasti s vysokou nezaměstnaností a pomalejším ekonomickým růstem (Atlantické provincie) a do vybraných odvětví.

Kanada nemá specializovanou vládní agenturu pro podporu PZI. V rámci federálního Ministerstva zahraničních věcí a mezinárodního obchodu (DFAIT) však existuje oddělení nazvané **Invest in Canada Bureau**, které mimo jiné spravuje internetovou službu nazvanou "Invest in Canada" a prostřednictvím zastupitelských úřadů Kanady ve světě provádí aktivní politiku při získávání PZI do Kanady.

Invest in Canada Bureau

Foreign Affairs and International Trade Canada
111 Sussex Drive
Ottawa, ON, Canada K1N 1J1
e-mail: investincanada1@international.gc.ca
www.investincanada.com

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice v Kanadě v letech 2007-2011 (mld. CAD)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
PZI v Kanadě	42,3	36,3	28,1	24,1	40,3
Kanadské PZI	43,0	40,5	29,8	39,8	45,2
Bilance	-0,7	-4,2	-1,7	-15,7	-4,9

Zdroj: Statistics Canada

Kanadské PZI v roce 2011 dosáhly hodnoty 45,2 mld. CAD a meziročně vzrostly o 13,6%. Hodnota PZI v Kanadě v roce 2011 činila 40,3 mld. CAD a meziročně stoupla o 67,2%.

K výraznému poklesu PZI v obou směrech došlo v roce 2009 kvůli globální ekonomické recesi. V letech 2010 a 2011 došlo k oživení PZI v obou směrech.

Nejvíce PZI přichází do Kanady z USA (55%), následují Nizozemsko (9,2%), Velká Británie (7,5%), Švýcarsko (3,6%) a Francie (3,4%). Podíl PZI z USA dlouhodobě klesá (65% v roce 2001). V uplynulých 10 letech naopak rostou PZI z Asie (především Čína). Výrobní sektor zůstává nadále hlavním příjemcem PZI v Kanadě (cca 35%), ale jeho podíl klesá (43% v roce 2001). Podíl PZI do těžebního a energetického sektoru roste (16,4% v roce 2010).

Kanadské PZI směřují především do USA (40%) a Velké Británie (11%), ale podíl těchto zemí klesá ve prospěch Brazílie, Číny, Indie, Ruska a karibské oblasti. Kanadské firmy investují v zahraničí nejvíce do finančnictví a pojišťovnictví (52%), těžebního a energetického sektoru (17%).

9.3. České investice v teritoriu

Kromě několika českých majetkových účastí (např. TOS Varnsdorf, Jablonex Group) působících v Kanadě již řadu let je **investiční aktivita českých firem dosud minimální**. Nízká investiční činnost je způsobena především následujícími důvody: nedostatečná kapitálová síla českých firem, geografická vzdálenost či vyšší cenová úroveň v Kanadě. Na druhou stranu je v současné době vzhledem k nízké hodnotě dolaru (kanadského i amerického) vůči euru i Kč výhodná situace pro přímé investice v Kanadě.

Podle údajů České národní banky nebyly v roce 2011 zaznamenány žádné přímé zahraniční investice (PZI) ČR v Kanadě.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Kanada je všeobecně považována zahraničními investory za přitažlivou zemi s relativně malými riziky. Zdejší investiční klima je poměrně příznivé. Kanadská vláda se snaží toto prostředí neustále vylepšovat a provádí investiční marketing po celém světě. V poslední době průběžně zlepšuje podmínky i pro malé a středně velké podniky, m.j. investicemi do výzkumu a vývoje, v nichž jsou právě tyto firmy nosným elementem.

Mezi tradiční atraktivní sektory pro přímé investice patří **energetika, těžební průmysl, finance a služby**. Mezi perspektivní odvětví pro investice patří obory vyspělých technologií jako **farmacie, biotechnologie, nanotechnologie, ochrana životního prostředí, ICT, digitální média**, apod.

9.5. Rizika investování v teritoriu

Kanadská vláda obecně zahraniční investice vítá. Předpokládá ale, že tyto investice přinesou zemi a obyvatelům definovatelný prospěch. Federální vláda i provinční vlády nabízejí různé investiční pobídky a daňové úlevy. Vzhledem k relativně velké samostatnosti jednotlivých kanadských provincií a možné odlišnosti předpisů, které upravují ekonomické aktivity, se doporučuje věnovat patřičnou pozornost platným předpisům v dané provincii.

Pro repatriaci zisku nebo kapitálu neexistují žádná omezení. Případná rizika v tomto případě pramení spíše z neočekávaných zvrátů na světových trzích a z kurzových rizik, případně ze špatné investiční rozvahy. Úvěrová bonita Kanady je vysoká - ratingová agentura Moody's v posledních letech dala Kanadě **nejvyšší úvěrové hodnocení AAA**. Důvodem k nejvyššímu ohodnocení je zejména dlouhodobě úspěšné úsilí kanadské vlády snížit státní dluh a potlačit separatistické snahy provincie Québec.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Významnou ekonomickou událostí roku 2012 je **plánované dokončení jednání o Komplexní ekonomické a obchodní dohodě mezi Kanadou a EU (CETA)**. Jednání o vytvoření CETA začala na summitu EU-Kanada v Praze v květnu 2009. Rozhodnutí zahájit jednání následovalo po dvouletém vypracování společné studie o nákladech a výnosech bližší ekonomické spolupráce mezi EU a Kanadou. Společná studie vyčíslila přínos CETA pro Kanadu na 8 mld. CAD a pro EU na 11 mld. CAD ročně. Přínosy představují v případě Kanady 0,77% HDP a v případě EU 0,08% HDP ročně kvůli podstaně většímu trhu EU (500 mil. spotřebitelů). Největší přínos CETA (zhruba 50% pro EU a 45% pro Kanadu) budou pocházet z liberalizace obchodu se službami a z úplného odstranění dovozních cel (25% pro EU a 33% pro Kanadu).

Jednání o CETA zahrnují 12 témat:

- přístup na trh pro zboží
- pravidla původu zboží, celní řízení, usnadnění obchodu
- technické překážky obchodu
- regulatorní spolupráce
- sanitární a fytosanitární opatření
- nástroje obchodní ochrany
- investice a služby
- veřejné zakázky
- ochrana duševního vlastnictví včetně zeměpisných označení
- politika konkurenceschopnosti
- trvale udržitelný rozvoj (práce a životní prostředí)
- řešení sporů a institucionální záležitosti

EU je 2. největší obchodní partner Kanady. Vzájemná obchodní výměna v roce 2011 dosáhla hodnoty téměř **92 mld. CAD**. Kanadský export do EU činil 39,8 mld. CAD (8,9% celkového exportu) a dovoz z EU 52 mld. CAD (11,7% celkového dovozu). Kanada vykázala ve vzájemném obchodu schodek.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Kanadská vláda má v posledních letech **velký zájem o asijsko-pacifický region**. Výrazná **orientace na USA se postupně snižuje**. Kanada si uvědomuje, že americký trh je pro kanadský export nedostatečný a v době nižšího ekonomického výkonu také rizikový. USA nedávno zavedly některá opatření, která byla v Kanadě přijata se značnou nelibostí. Jedná se například o neschválení plánovaného ropovodu Keystone XL z Alaberty do Texasu, změna nákupních pravidel u veřejných zakázek v rámci zákona "Buy American" nebo zavedení inspekčního poplatku 5,50 USD pro letecké a lodní pasažéry cestující do USA. V roce 2012 se očekává zahájení jednání o přistoupení k **Trans-Pacific Partnership (TPP)**, které nyní sdružuje 9 zemí (USA, Peru, Chile, Austrálie, Nový Zéland, Brunej, Singapur, Vietnam a Malajsie). Kanada požádala o zahájení jednání v listopadu 2011, stejně jako Japonsko a Mexiko. Všechny členské země TPP musí souhlasit se zahájením jednání.

V roce 2012 se očekává **vstup v platnost dohod o volném obchodu (FTA) s Jordánskem a Panamou**. Dále budou pokračovat jednání o vytvoření FTA s Indií, Ukrajinou a Marokem. Kanada vede jednání o FTA s řadou dalších zemí (např. Jižní Korea, Singapur, Turecko, Dominikánská republika, Bolívie, Ekvádor, země CARICOM, Guatemala, Salvador, Nikaragua).

Od 1.1.2012 se snižuje federální daň z příjmu právnických osob (**corporate income tax**) na **15%**.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Nové možnosti pro český export do Kanady či jinou ekonomickou spolupráci představují následující obory:

Life sciences - tj. biotechnologie, biofarmacie, lékařské přístroje, lékařský výzkum (centrální nervový systém, onkologie). Centrem life sciences v Kanadě jsou Montreal, Toronto a Vancouver.

Informační a komunikační technologie - aplikace pro mobilní telefony a jiná mobilní zařízení, software pro uchování a organizaci dat, digitální média, videohry, internet. Centrem ICT je oblast měst Waterloo-Kitchener v jižním Ontariu, kde sídlí některé světoznámé firmy (např. výrobce mobilních telefonů Blackberry firma RIM, OpenText, Google Canada).

Těžební zařízení - Kanada má obrovské zdroje energetických surovin (ropa, zemní plyn, uhlí, uran), kovových rud (měď, zinek, nikl, olovo, železná ruda, zlato, stříbro) a dalších surovin (diamanty, potaš). Centrem těžebního průmyslu jsou provincie Alberta (ropa, zemní plyn), British Columbia (uhlí, zemní plyn), Saskatchewan (uran, potaš), Ontario a Quebec (kovové rudy).

Čisté technologie - Kanada je 2. největší výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů na světě (především vodní energie, vítr, sluneční energie). V provincii British Columbia je největší světový cluster výrobců palivových článků (fuel-cell) cluster).